

ע"פ 6928/17 - מדינת ישראל נגד יהודה אסף, ינון אלה ראובני

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעורורים פליליים

ע"פ 6928/17

ע"פ 775/18

ע"פ 787/18

כבוד השופט י' עמיהת
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט י' אלרון

לפני:

מדינת ישראל

המערערת בע"פ 6928/17 ובע"פ
775/18 והמשיבה שכנגד בע"פ
:787/18

נ ג ד

יהודיה אסף
ינון אלה ראובני

המשיב בע"פ 6928/17:
775/18
המשיב בע"פ 787/18:
והמערער שכנגד בע"פ 18:

עוררים על הכרעת דין ועל גזר דין של בית
המשפט המחויז בncrat מיום 3.7.2017 ומיום
12.12.2017 בת"פ 57599-07-15 שניתנו על
ידי כבוד השופט ג' אוזלאי

ו"ד באב התשע"ח (26.7.2018)

תאריך הישיבה:

עו"ד שלומי אברמסון

בשם המערערת בע"פ 6928/17 ובע"פ
775/18 והמשיבה שכנגד בע"פ 18:
787/18

עו"ד עדי קידר

בשם המשיב בע"פ 6928/17:
775/18

עו"ד איתמר בן גביר ועו"ד יפה זמיר

בשם המשיב בע"פ 787/18:
והמערער שכנגד בע"פ 18:

גב' ברכה ויס

בשם שירות המבחן למבוגרים:

פסק דין

השופט י' עמיהת:

עוררים על הכרעת דין מיום 3.7.2017 וגזר דין מיום 12.12.2017 של בית המשפט המחויז בncrat (כב'
השופט ג' אוזלאי) בת"פ 57576-07-15. במקץ העוררים - אירוע הצתה כנסית הלחם והדגמים.

רקע

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

1. כנסיית הלוחם והדגים (להלן: הכנסייה) שוכנת בסמוך לכפר נחום בצפון-מערב הכנרת. על פי האמונה הנוצרית, במקום זה אירע נס הלוחם והדגים שעשה יše בפני מאמיניו, כמתואר בברית החדשה (הבשורה על-פי מרקוס, פרק ו', פסוקים 35-44).

מדובר באחד מהאתרים הנוצריים הקדומים בישראל, המהווה כיום אתר דתי-היסטוריה חשוב בעולם הנוצרי. מקום מגיעים בכל שנה אלפי צליינים ותיירים מרחבי העולם. בכנסייה ובמנזר הסמוך מתגוררים דרך קבע כמרים נזירים ומתנדבים.

בלילה שבין ה-17.6.2015 ל-18.6.2015, סביב השעה שלוש לפנות בוקר, חדרו מספר אנשים למתחם הכנסייה והציתו אותו. המציתים ריססו על אחד הקירות במקום את הכתובת "והאללים כרות יכרתו", המבטא שאיפה לביעור עבודה זרה.

כתב האישום ופסק דיןו של בית משפט קמא

2. כתב האישום מיחס למשיב בע"פ 775/18 (הוא המערער ב-18/787, להלן: רAOבנI) את מעשה ההצתה, יחד עם אנשים נוספים שהותם אינה יודעה. למשיב בע"פ 6928/17 (להלן: אסrf) יוחסו קשיית קשר למטרה אסורה והעמדת רכבו לביצוע פשע.

לפי עובדות האישום הראשון, רAOבנI קשר עם אחרים (להלן ייחד: המציתים), להציג את הכנסייה. ביום 17.6.2015 בסמוך לשעה 17:00, הגיע אסrf לישוב יד בנימין ברכבת מסוג סובארו ג'יסטי הנמצא בבעלותו. כ-40 דקות לאחר מכן יצא מהיישוב ברכבת דרך השער האחורי, השאיר את הרכבת חונה מחוץ לשער וחזר לתוך היישוב. סמוך לשעה 22:00, יצא רAOבנI מהיישוב ברכבו של אסrf, ובהמשך אסף את שותפיו למשעה. סמוך לשעה 22:40 הגיע רAOבנI לתחנת הדלק בלטרון ומילא בקבוקים בbenzin.

סביב השעה 00:03, הגיעו המציתים ברכבת לדרכן עפר הנמצאת מול הכניסה לכנסייה. מנוקודה זו, המציתים התקדמו ברגל לכיוון הכנסייה דרך מטע מגנו, וב��ביבות השעה 03:15 נכנסו למתחם הכנסייה. המציתים שפכו בנזין והציתו חדר המשמש כחדר ישיבות במנזר. כתוצאה לכך התליקח החדר כולו, גנו קרס והאש התפשטה לשני חדרים סמוכים. המציתים שפכו שובל בנזין מדלת מבנה המגורים של המנזר לחצר סמוכה, ושם הדליקו את הבנין באמצעות גפרור. שובל האש אחץ בדלת והציג אותה, ולהבות האש חדרו לעבר מבנה המגורים, בו שהו באותה העת שני כמרים. סמוך לדלת שהוצאה, ריססו המציתים את הכתובת "והאללים כרות יכרתו". לאחר מכן, נמלטו המציתים ברגל עד לרכב, הסיעו את רAOבנI למקום עבדתו ביוזה וחזרו ליד בנימין. כתוצאה מההצתה נגרם נזק רציני לכנסייה: נפגע המבנה ההיסטורי, המשמש בית תפילה ופולחן, ונשרפו ספרי דת. בנוספ', במהלך נסיגות הכבוי נפגעו אב המנזר ומתנדבת באורח קל משאיות עשן.

3. באישום השני בכתב האישום מתואר כי רAOבנI ניסה לבrhoח מביתו דרך חלון המטבח כשהגיאו שוטרים לעצור

אותו. במסגרת האישום השלישי הואשם ראובני בהפרת הוראה חוקית, משומ שפגש את חברו מרדכי מאיר ביד בנימין, בנגד להוראת צו שיפוט.

4. בית משפט קמא הרשע את ראובני בכל העבירות המוחסנות לו: הצתה, לפי סעיף 448(א) סיפה בצוירוף סעיף 29(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק או חוק העונשין); השחתת פni מקרקעין ממניע של עיניות כלפי ציבור, לפי סעיפים 196 ו-144, בצוירוף סעיף 29(א) לחוק; קשרית קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק; קשרית קשר למעשים אחרים, לפי סעיף 500(7) לחוק; והסתיעות ברכב לביצוע פשע, לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]. בגין האישום השני הורשע ראובני בעבירה של הפרעה לשוטר, לפי סעיף 275 לחוק; ובגין האישום השלישי הורשע, על יסוד הודהתו, בהפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק.

בגין עבירות אלה, נגזר על ראובני עונש של 4 שנות מאסר בפועל; מאסר על תנאי; פיצוי לכנסיית הלוחם והדיגים בסך 50,000 ₪; וקנס בסך 5,000 ₪ או 100 ימי מאסר תחתיו.

לעומת זאת, אסרכ' זוכה מהעבירות שייחסו לו. בית המשפט ציין כי אכן התרשם לרעה מעודתו של אסרכ' ומשתייקתו בחקרות - אף נקבע כי בהעדר ראיות מפלילות, לא הוכח כי ידוע שהרכב עלול לשמש לביצוע פשע, ולא הוכח חלקו בקשרית קשר לביצוע עבירה.

הערעורים

5. ע"פ 787/18: ראובני השלים עם הרשותו באישום השני ובאישור השלישי, והערעור מטעמו מופנה נגד הרשותו בהצתת הכנסייה. בתמוך הערעור, ראובני בשתי ראיות שתפסו מקום מרכזי בהכרעת הדין המרשיעה: כפפה שנמצאה ליד קיבוץ גינוסר, הסמוך לכנסייה, ובה נמצא DNA המשויך לראובני; ובקבוק חלב מפלסטייק שנמצא ליד הכנסייה ובתוכו שרairoות בנזין (המדובר במיכל פלסטייק המכיל ברגיל 2 ליטר חלב. לאחר שהצדדים ובית משפט קמא התייחסו לראיה זו כ"בקבוק חלב" אף אנו נלך בעקבותיהם ונראה במיכל כבקבוק - י"ע).

בערעור נטען כי להימצאות הcpfפה ניתן הסבר חלופי הגיוני, כך שאין ראייה לנוכחותו של ראובני באזור בזמן הצתה; וכי לא הוכח בין בקבוק החלב שנמצא ליד הכנסייה לבין בקבוק החלב שמי לא ראובני במבנה בתהנת הדלק בלטרון. לשיטתו של המערער: "לא מדובר בראיות בעלות עצמה גבואה ודאי לא עצמה המספיקה להרשעה גם אם מחברים את שתי הראיות גם יחד ומוסיפים את שתיקת המערער אין כאן עילה להרשעותם בפלילים". טענה נוספת הופנתה נגד קביעות בית משפט קמא, אשר על פי הטענה נובעות מחוסר הבנה של מנטליות ואורחות החיים של "נערי הגבעות". ראובני הוסיף וטען כי בחקרתו נפל מחדלים חמורים, שלא קיבלו משקל ולא זכו להתייחסות במסגרת הכרעת הדין.

6. לעניין גזר הדין, טען ראובני כי בית משפט קמא החמיר עמו באופן חריג לעומת הענישהaira הצתה דומים, וכי גם היפוי הכספי לטובת הכנסייה הוא בסכום גבוה מן המקביל. עוד הוסיף ראובני כי ראוי להתחשב בניסיבותו האישיות, לרבות גלו הצער ונישואיו שפתחו פרק חדש בחייו.

7. ע"פ 775/18: המדינה מצידה ערערה על קלות העונש שהושת על רAOבנI. לשיטתה, העונש אינו משקף את החומרה היתריה של הרקע האידיאולוגי להצתה ותוכאותיה, שפגעו לא רק בגוף וברכו, אלא גם בערכי חופש הפולחן דו-קיום, סובלנות ומיניות גזענות.

8. ע"פ 6928/17: ערעור המדינה על זיכוי של אסיף. המדינה טענה בפנינו כי יש בריאות הנسبתיות שהובאו בפני בית המשפט בעניינו של אסיף כדי לבסס את הרשותה בעבירות שייחסו לו. נטען כי הנسبות המחשידות בהן השאיר אסיף את רכבו מחוץ ליישוב, מובילות למסקנה כי אסיף היה מודע, ולכל הפחות עצם את עניינו, בנוגע למטרת האסורה שלשמה מסר את רכבו לרAOבנI. המדינה הדגישה כי העבירות של קשירת קשר ומתן אמצעים לביצוע פשע, שייחסו לאסיף, אין דורשות מודעות קונקרטיות לכוונת ההצתה.

דין והכרעה

9. החלק הראשון והעיקרי של פסק דיןנו עוסק בערעור על הרשותה של רAOבנI; החלק השני ידונו הערעורים מזה ומזה על גזר הדיון; ובחלק השלישי נדון בערעור המדינה על זיכוי של אסיף.

הצתת הכנסתיה

10. טרם נידרש לטענותיו של רAOבנI, נפרט את המסתגרת העובדתית אשר אינה שנייה במחלוקת:

(-) ביום 17.6.2015, בסביבות השעה 17:00, אסיף הגיע ברכבו ליישוב יד בנימין ובשעה 17:40 החנה אותו ליד השער האחורי. בסביבות השעה 22:00 רAOבנI יצא מהשער האחורי של היישוב ונסע ברכבו של אסיף.

(-) בסביבות השעה 22:40, רAOבנI עצר בתחנת דלק בלטרון ומילא בנזין מיכל חלב בנפח של 2 ליטר.

(-) בסמוך לשעה 00:03, החנו המציתים את רכbum במטע זיתים מול הכנסתיה. כעבור כחצי שעה, לאחר שביצעו את "משימתם", חזרו המציתים בריצה דרך מטע מגו לכיוון הרכב, ואז נסעו לכיוון דרום.

(-) בשביל שדרכו נמלטו המציתים נמצא מיכל חלב בנפח 2 ליטר, ובתוכו שריריות בנזין.

(-) הרכב בו נסעו המציתים דומה (בצורה ובצבע) לרכבו של אסיף.

(-) בנסיבות הבדיקה של הממצאים, למרחק של 5-6 ק"מ דרומית מהכנסייה, נמצאה כפפה, ועליה פרופיל DNA של ראווני.

(-) הכנסייה הוצאה ממנייע אידיאולוגי-דתי.

(-) ראווני נחקר במשטרת ולא השיב לשאלות החוקרים מטופ ועד רע. בבית המשפט ראווני מסר גרסת אלibi, ולפייה בליל האירוע הוא שהה בירושלים.

11. על רקע זה ניגש לבחון את חומר הראיות ואת טענות הצדדים, כאשר השאלה העיקרית העומדת לפתחנו היא האם הראיות הניסיוניות שהובאו במשפט מוכיחות את אשמתו של ראווני בrama הנדרשת להרשה (לאפשרות הרשה על בסיס ראיות נסיבותיות בלבד, ראו, בין היתרם אחרים: בג"ץ 2534/97 ישב ב' פרקליטת המדינה, פ"ד נא(3) 1, 15 (1997); ע"פ 9038/08 נאשף נ' מדינת ישראל (15.4.2010); ע"פ 6392/13 מדינת ישראל נ' קריית (21.1.2015) (להלן: עניין קריית)).

בית משפט קמא הגיע למסקנה מרשיעה וקבע כי ראווני השתתף בהצתת הכנסייה. בהכרעת הדיון הוטעם כי השתלבותן של הראיות הניסיוניות "מצמצם את האפשרות כי מדובר במצב אחר, עד כדי ביטול אפשרות סבירה שכך". מסקנה זו היא העומדת לבחינותנו, וזאת המערער בטענות כי כאשר מדובר בהרשה המבוססת על הסקת מסקנות מתוך מארג של ראיות נסיבותיות, מצמצם יתרונה של הערכתה המבררת ומתרחבת האפשרות להתרעות של ערצת העורור, שיכולה לבחון עצמה את היסקים (ע"פ 1888/02 מדינת ישראל נ' מקדאד, פ"ד נו(5) 221, 228 (2002) (להלן: עניין מקדאד); ע"פ 10/10 9710 הילל נ' מדינת ישראל, בפסקה 54 (7.11.2012)).

נפתח את הדיון בשתי הראיות המרכזיות שעמדו בבסיס הכרעת הדיון, ובו גם התמקד המשערר: הcpfpa ובקבוק החלב.

הcpfpa

12. כאמור, ליד קיבוץ גינוסר נמצאה cpfpa ועליה נמצא DNA השיך לראווני. ככל, נמצא DNA עשוי לשמש ראייה עצמאית. בניסיונות המתאימים, ובעהדר הסבר חולופי, ניתן לבסס הרשה בפלילים על ממצא DNA כרואה יחידה (ע"פ 9724/02 אבו-חמאד נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(1) 71, 92 (2003); ע"פ 149/12 אלמליח נ' מדינת ישראל (24.9.2012)). עם זאת, אין לטעות ולסוג את כוחה של ראייה רק על פי עצמותה המדעית-סטטיסטית (בהקשר זה ראו ע"פ 5459/09 שוורץ נ' מדינת ישראל (20.7.2015)); אלא לבחון את משמעותה בניסיונות הקונקרטיות של כל מקרה לגופו. אחת הבדיקות שעשויה להשפיע על משקלה של ראייה, היא אם ממצא ה-DNA זהה על-גבי חוץ נידי (כגון בדיל סיגירה) או נייח (כגון חלון) (עניין מקדאד, בעמ' 231). כאשר מדובר בחוץ נידי, יש להתחשב באפשרות שהוא הווד מקומו והגיע בצורה כזו או אחרת לזרת העבירה. הבדיקה חשובה נוספת בין ראייה נסיביתית שמעידה על נוכחות בזירה בזמן ביצוע העבירה, לבין ראייה שמוסיפה את הימצאותו של הנאשם בזירת העבירה במועד לא ידוע. ראייה מהסוג הראשון – כגון מחקרים תקשורתיים או צלום מצלמת אבטחה – עשויה להיות בעל כוח שכן רב (ע"פ 60/12 עמר נ' מדינת ישראל, בפסקה 30 (7.11.2012); ע"פ 2463/94 גולושאלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(1) 433,

444-445 (1997); ואילו ראייה מן הסוג השני – כגון טביעת אצבע על קופסת סיגריות – בדרך כלל משaira פתח רחב יותר לתרחישים חלופיים (ע"פ 10365/08 אליעסוו נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 לפסק-דין של השופט הנדל יותר; ע"פ 7293/97 ז'אפר נ' מדינת ישראל, פ"ד נב 460, 474 (1998) (7.3.2011)).

בעניינו, הcpu היא ראייה נסיבית שיכולת למד על נוכחותו של ראובני בסמוך למקום ביצוע העבירה. עם זאת, יש להתחשב בכך שמדובר בחפש ניד ובכך שאנו יודעים מתי הושלכה הcpu בנקודתה בה נמצא. לאור מגבלות אלה נבחן את משקלה הריאיתי של cpu בנסיבות העניין.

13. ראובני שמר על זכות השתייה במשטרה גם כאשר נשאל מתי לאחרונה הגיע לאזרור הכנרת (ת/100). ניסיונו להסביר את הימצאות cpu במקום נשמעו מפיו רק על דוכן העדים:

"ש: מצאו cpu עם די אין איי שלך, מה יש לך להגיד על זה?

ת: סתם לצורך העניין באותו תקופה כמו שאמרתי עבדתי בתברת בנייה, כל בן אדם שעבוד בבנייה במקצועות כפים בנייה אם זה חקלאות, חלק מהעבודה זה cpu, בן אדם חקלאי שעבוד עם טוריה כמה שעות בשבייל שלא יהיה לוibbleות, הוא עובד עם cpu. אז גם רוב האנשים בגבעות עובדים בעניינים האלה או בנייה או חקלאות, או מוסכניים, אין הרבה יותר מדי, לא הולכים לאוניברסיטה בקייזר, זה רוב מה שעושים, ובאותה תקופה אני עבדתי בבנייה. ושוב היה לי את הערקה שלי של הטעון שאילו זה מה שעשיתי בתברת בנייה טפסנות, ערקה של טפסן זה פשוט, צבת וכפפות. הייתי מגיע לדירה, יכול להיות שהזרקתי את הסוג cpu שלי לדירה ש... בדירה. יכול להיות שהשארתי שם cpu. אני מאמין ראייתי גם שחודש לפני זה הינו בצפון בדיק שעשינו הדלקות של איזה מודעות נגד התבולות או שהוא זהה, אני לא זוכר בדיק [...] עובדים עם cpu, מתעסקים עם cpu, יכול להיות שפגשתי בין אדם בעבודה והוא היה עם cpu יעני לךתי ממנו, נתתי לו, זה דבר שהרץ כאילו זה לא, זה לא דבר נדיר למצוא אצלנו".

יושם אל לב כי בדבריו של ראובני ניתן למצוא הסברים חלופיים, שאינם מתיחסים זה עם זה. מוטב היה שראובני יבהיר בעדותו אם cpu מוכרת לו, ולמצער אם הוא נהג ללבוש cpu ממסוג שהוגש כמצג. בניגוד לכך, הוא בחר לשומר את כל האפשרויות פתוחות: גם את האפשרות שהוא מעולם לא השתמש cpu שנמצא או בכפות דומות, וגם את האפשרות שהוא השתמש cpu לצורך עבודה, והוא מצאה את דרכה במקרה לסביבת הכנסייה. לטעמי יש בכך כדי להחליש קמעא את עדמת ההגנה, אשר אינה מבוססת על גרסה עובדתית מסוימת אלא על מגוון אפשרויותシアורטיות.

גם כשלעצמו, אפשרויות אלה אין משכנעות דין. ראובני העלת את האפשרות שאולי הוא השאיר את cpu באחת הדירות בהן עבד. ברם, ראובני לא העיד כי הוא עבד במבנה באזורי הצפון, וגם אם נניח שהcpu שימשו לעבודות בניין ונשכחו בדירה כלשהי בארץ, עדין אין בכך כדי להסביר כיצד.cpu הושלכה בצדדי כביש הראשי (ולא מדובר בכפפת נילון חד-פעמית). יובהר כי אמין cpu נמצאה במרחק של קילומטרים ספורים מהכנסייה, אך אין חולק שנקודתה זו נמצאת בתחום של המציגים, שרכbam נצפה נסוע דרומה.

14. בהכרעת הדיון נקבע כי cpu נמצאה באזורי הסביבה הטבעית של הנאים ולא אמרו להימצא שם" (עמ' 821), וקביעה זו מקובלת עלי. בערעור הודגש בפנינו קיומו של דוח פעולה משטרתי שמוכיח כי חודש לפני

הצתת הכנסייה, ראובני היה באזור הצפון ואף נבדק על-ידי שוטר (נ/117). אירע זה הוזכר גם בעדותו של ראובני אך הוא לא טען כי השתמש בכפפות או איבד כפפה במהלך שהותו "בצפון". בנוסף, הדוח מתייחס לאירוע ברמת מגשימים – מרחק עשרות קילומטרים מהכנסייה, וברוי כי "בצפון" הוא אזור רחוב מדי כדי לטעון שהגעה אליו מסבירה את הימצאות הcpfפה ברדיו של 5 ק"מ מהכנסייה, וראובני אף לא טען בעדותו הלקונית-הסתמית-הכובשה כי הגיע לרמת מגשימים דרך צפון הכנרת. זאת ועוד. על פי דוח הפעולה, נערך חיפוש ברכבו של ראובני, ולא נמצא בו כפפות. מכל מקום, דוח הפעולה שנרשם על ידי שוטר שערר את ראובני ואת חברו שהיה עמו ברכב (נ/117; השניים נבדקו על ידי השוטר ונעשה חיפוש ברכב, מאחר שהיה מסוימים במרשם המשטרתי – י"ע), ודאי אינו מוכיח שאזור הכנסייה, קיבוץ גינוסר או צפון הכנרת, הם "הסיבה הטבעית" של ראובני.

15. לסיכום נקודה זו: ניתן להעלות על הדעת תרחישים חלופיים שלפיهم הימצאות cpfפה אינה קשורה למעורבותו של ראובני בהצתה, אך תרחישים חלופיים אלה אינם מעוגנים בחומר הראיות. לצורך הדיון, אני נכון להניח כי הcpfפה מהוות ראייה בעלת משקל לא כבד, אך גם לא מבוטל, למעורבותו של ראובני בהצתה.

בקבוק החלב

16. כזכור, בليل האירוע ראובני מילא בקבוק חלב במבנה. הכנסייה הוצאה באמצעות בנזין. בקבוק חלב ריק, עם שרניות בנזין, נמצא בסמוך לכנסייה (נ/59). השאלה היא האם יש יסוד להניח כי בקבוק החלב שנמצא ליד הכנסייה הוא אותו בקבוק שראובני החזיק? ככל שההתשובה חיובית, מדובר בראיה דרמטית שמוכיחה את מעורבותו של ראובני בהצתה, ומכאן חשיבות הדיון בסוגיה זו.

הטענה כי מדובר בקבוק חלב שאין ביניהם קשר וביצירוף מקרים גרידא – קשה לעיכול. הסיבה הראשונה לכך היא כי מילוי בנזין בקבוק חלב אינו מעשה שגרתי (להסבירו של המערער ATIICHIS בהמשך), וגם הוצאה באמצעות בנזין שנשמר בקבוק חלב – אינה תופעה נפוצה. בנוסף, ראובני מילא בנזין בקבוק חלב בפח 2 ליטר, וזה גם נפח הבקבוק שנמצא ליד הכנסייה. גם מימדי המקום והזמן מחזקים את ההיסק המפליל: ראובני מילא דלק בקבוק חלב בנזודה גיאוגרפיה שנמצאת בין היישוב שממנו יצא לבין זירת ההצתה, ובשעה שבין יציאתו מהיישוב לבין ההצתה.

17. טענתו העיקרית של ראובני, בוגע לראייה זו, קשורה לתאריך התפוגה המוטבע על בקבוק החלב שנמצא בסמוך לכנסייה. טרם אדרש לך, אציג כי להשquette אין חשיבות רבה לסוגיית התאריך. אין מחלוקת כי הכנסייה הוצאה באמצעות בנזין, הבקבוק נמצא במקום בו עברו המציתים, ובבקבוק היו שרניות בנזין. מסקנה סבירה ומתבקשת היא כי הבקבוק שימש להצתה. מסקנה זו עומדת בעינה גם אם היה מדובר בקבוק שלא מסומן עליו תאריך כלשהו. עם זאת, קיומו של פרט מיידנו נסף – בדמות תאריך התפוגה – יכול לשיער בבחינת הקשר בין הבקבוק להצתה. חשיבות מכרעת הייתה יכולה להיות לתאריך, אילו הוא מציין מועד שמאוחר בהרבה להצתה. לצורך הדיון נניח שהחוקרי המשטרה לא היו מוצאים את הבקבוק מיד לאחר האירוע, אלא רק בחולף זמן, ותאריך התפוגה היה חדשניים לאחר ההצתה. בתרחיש זהה, התיזה המפלילה הייתה קורסת, משומם שהבקבוק לא היה יכול לשמש ראייה לחובתו של ראובני. לעומת זאת, אם התאריך חל לפני מועד ההצתה, עדין יתכן שהמצית שמר את הבקבוק זמן מה ואז עשה בו שימוש לצורכי ההצתה. עד כאן היפותזות, ומכאן למציאות.

18. בית משפט קמא קבע כי התאריך האחרון לשימוש שצוין על גבי הבקבוק הוא 17.6.2015 – בדיקת מועד עמוד 7

ההצתה. קביעה זו מחזקת את ההנחה שיש קשר בין הבקבוק שנמצא ליד הכנסתה לבין ההחלטה (אך איןנה מס' עית באופן ישר להוכיח קשר בין הבקבוק שראובני מילא בベンזין לבין הבקבוק שנמצא ליד הכנסתה). בערעור נעשו מאמצים ניכרים להפריך קביעה זו, אך הם נדונו לכישלון:

(-) בית משפט קמא בחר בבדיקה עצמה את הבקבוק והבחן בבירור בתאריך "17.6". המערער סבור כי בית המשפט טעה בכך. טענה זה קלושה מעצם טיבה, ולמרות זאת בchnerתי גם אני את הבקבוק וזהו תאריך.

(-) בערעור נטען כי גם אם ניתן לזהות את היום והחודש, לא ניתן לבדוק בבחינת השנת הייצור. ככל שניתן להבין, טענת הגנה היא כי תאריך התफוגה של החלב בבקבוק עשוי להיות 17.6.2014 (בדיקת שנה לפני ההחלטה), 17.6.2013 (שנתיים לפני ההחלטה), או שמא 17.6.2012 (שלוש שנים לפני ההחלטה). מעבר ל"צירוף מקרים" זה, טענת הגנה דורשת מאייתנו להניח כי מאן דהוא מילא את הבקבוק בベンזין והניח אותו ליד הכנסתה, בנסיבות הבריחה של המציגים, בלי קשר לההחלטה.

(-) השוטר שמצא את הבקבוק הצליח לבדוק בתאריך במלואו - 17.6.2015, ובית משפט קמא נתן אמון בעדותו (עמ' 820 להכרעת הדיון). בערעור נתקפה מהימנותו של השוטר, אך גם אם נתעלם מכך שעררכת הערעור אינה נהגת להתערב בכונן דא, הרי שהשוטר שמצא את הבקבוק רשם את התאריך במצור שערך בסמוך לאחר מכן (ת/112). היום והחודש שצינו במצור אכן נכונים, ואני מקבל את הטענה כי השוטר טעה או שיקר דווקא לגבי שנת הייצור של הבקבוק. אני מוכן להניח כי נפל מחדל בזעיר אנפי בכך שהשוטר לא צילם את התאריך המוטבע על הבקבוק (ויבוher כי הבקבוק עצמו צולם במקום בו נמצא; ת/77), אך אין לכך השלכה כלשהי על השאלות הטעויות הכרעה בערעור.

(-) בקבוק החלב נחזה בצילומים בקבוק חדש, ולא בקבוק שהושלך במקום שנה-שנתיים לפני כן.

(-) בערעור נטען לפגם בשרשורת המוצג ולמחדרי חקירה בשמירה על הבקבוק כרואה. בהינתן שהיום והחודש המצוינים על גבי הבקבוק ניתנים לזיהוי גם כיום, הטענה אינה מחווורה (האם המערער מתכוון לטען כי מאן דהוא הוסיף את הכיתוב על גבי הבקבוק? או שהבקבוק המקורי הוחלף בבקבוק אחר?). על כל פנים, לא מצאתי ממש בטענה. הבקבוק הגיע לידי מומחה מז"פ בתוקף שquit סגורה (ת/186) ואין חשיבות לכך שנלווה אליה שquit ריקה ומעטפה פתוחה (ת/183). גם מספר הזיהוי של הראייה (T42314) זהה במסמכים המתעדים (ת/107, ת/73).

19. מסקנת ביניים: הcpfpa בצד ימין בקבוק החלב, מהוות ראיות נסיבותיות לקשרות את ראובני לביצוע ההחלטה. לכך מתווספים נדבכים ראייתיים נוספים.

הרכב

20. אין מחלוקת כי הרכב ששימש את המציגים הוא רכב קטן וכזה, והרכב בו נסע ראובני (סובארו ג'יסטי כחולה) עונה לתיאור זה. בנוסף, באזורי הכנסתה נמצאו עקבות צמיגים שמתאימים לרכב בו נסע ראובני. שילוב עקבות הצמיגים

הקדמיים והאחריים הוביל את המומחה מטעם התביעה למסקנה כי "אפשרי בהחלט" שהרכב בו נסע ראובני הותיר אחורי את עקבות הצלמים. במינוחים המקצועיים, מדובר בסבירות לההתמה ברמה גבוהה למדי (ת/37).

בית משפט קמא אימץ את קביעותו של המומחה, ולמרות זאת, בהכרעת הדין לא ניתן משקל לראיה זו, מן הטעם ש"לא ניתן לשלו כי שני הרכב השARIO עקבות, רכב אחד עם הסוג של הציג האחורי ורכב אחד עם הסוג של הציג הקדמי" (עמ' 822-823 להכרעת הדין). כשלעצמו, הסבר זה נראה לי דחוק, ובנסיבות ה"יתן גוטה להעניק משקל ראוי" מסוים למידת הההתמה הגבוהה שנמצאה בין העקבות (השוו: ע"פ 5234/10 עקרואו נ' מדינת ישראל (12.6.2011); ע"פ 1620/10 מצgorah נ' מדינת ישראל (3.12.2013); ע"פ 7939/10 זדורוב נ' מדינת ישראל, בפסקה 334 לפסק דין של השופט דנציגר ובפסקה 42 לפסק דין (23.12.2015)).מן הרואין להזיכר כי "גם לראיות שאין חד-משמעות יש כוח מצטבר, שכן להתעלם מהם. הרבה ראיות, המצביעות רק לכואורה בכיוון מסוים, עשויותichiדי להוות תשתיית לקביעת מימצא בטוח" (ע"פ 531/80 אבוחצירה נ' מדינת ישראל, פ"ד לו(3) 600 (1982) וראו גם דברי בעניין שוווץ, בפסקה 58).

התנהלות חשודה בליל האירוע

21. ראובני הודה כי בליל האירוע הוא יצא מיד בנימין ברכב שאינו שלו, ולא טלפון סלולרי, כדי שרשויות החוק יתקשו אליו, וככלשונו "לא רצינו פלאפונים כדי שלא ידעו שאנו נסעים" (עמ' 7). עם זאת, בהמשך החקירה הנגדית טען כי "לי לא היה טלפון שנתיים וחצי לפני לא היה [...] גדלתי בגבעות, הייתי רועה צאן, לא רציתי את כל [...] אני הייתי בקטע של להתנקק קצת מכל התרבות הזה שם".

לדבריו של ראובני, הוא אף עצר לتدלק בטלפון ולא בירושלים משום שידע כי בתוכנות דלק מוצבות מצלמות (פרוטוקול מיום 14.11.2016). ראובני הסביר בעדותו כי הוא פעל כך, משומ שבאותו לילה הפר צו האוסר עליו להימצא בירושלים. כשלעצמו, הסבר זה הוא אפשרי, ולמרות זאת בענייננו אין לראות בו מענה הולם, במספר טעימים: ראשית, בית משפט קמא לא יחס מהימנות לגרסתו של ראובני וקבע כי היא "לא אמינה ורצופה שקרים בולטים" (עמ' 824 להכרעת הדין). בכך איןני מוצא מקום להתערב. שנית, קשה להלום כי כל מאਮציו של ראובני באותו לילה מכוונים רק להסתיר את הפרת הצו האוסר עליו לשאות בירושלים. מדובר בעבירה שאינה מנ החמורות בספר החוקים, וראובני גם הודה בה באופן אגביו במהלך הדיון, לא רק לצורך טענתו לגבי הכניסה לירושלים אלא גם בעבירה דומה נספתח, לגבי הקשר המתמשך שלו עם מרדי מאיר (עמ' 826 להכרעת הדין). שלישית, לרשותו של ראובני עמד רכב מסווג יונדי, והרכב של אסף הובא לשער האחורי של יד בנימין באותו יום. על פי גרסתו של ראובני, נודע לו באופן מקרי שהרכב של אסף (אשר תואר על-ידי ראובני: "רכב גמ"ח" או "הרכב של החבר'ה") חונה בשער האחורי של יד בנימין, והוא החליט באופן ספונטני לעשות בו שימוש, להפר את הצו האוסר ולוות לירושלים. כאמור, כדי לקבל את גרסתו של ראובני אנו נדרשים להניח צירוף מקרים נוסף לצירופי המקרים שנמננו לעיל (על כך ארחיב גם להלן בפסקאות 28-29).

התנהלות בחקירה

22. ראובני שמר על זכות השתייקה ולא שיתף פעולה עם חוקריו. הכלל הוא, כי לשתייקה בחקירה עשוי להיות מחייב ראייתן בדמota חיזוק לראיות התביעה, וחוסר שיתוף פעולה עשוי להוות ראייה נסיבתית עצמאית (ע"פ 2996/09 דב/or נ' מדינת ישראל, בפסקה קמ"א (11.5.2011); ע"פ 99/99 6167 בן שלוש נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(6) 577 (2003) 591 (להלן: עניין בן שלוש); ע"פ 230/84 חגי נ' מדינת ישראל, לט(1) 785, 788 (1985)).

לטענתו של ראובני, יש הסבר לשתייקתו בחקירה: חוסר האמון השורר בין השב"כ והמשטרה וمبرס על היסטורייה עגומה. בערעור שלפניו אף נאמר בפה מלא כי "המערער וחבריו נהגים לשתקם במשטרה" (פסקה 68 לנימוקי הערעור), אך ברור כי "מנาง" זה אינו יכול להזקף לזכותם, וחוסר אמון של חדש ברשות החוק אינו מאיין את המשקל הראייתי שיש לשתייקתו בחקירה (ע"פ 106 מסיקה נ' מדינת ישראל, בפסקה 36 לפסק דין (30.1.2018); עניין בן שלוש, עמ' 590-591; והציטוט שלhalb מעניין גז). הדברים יפים במיוחד כאשר חדש שומר על שתייקה גורפת הכוללת סירוב להשיב גם לשאלות פשוטות, כפי שנרג ראובני.

הסבר נוסף לשתייקתו של ראובני בחקירה הוא הרצון להסתיר עבירה אחרת שביצע (לטענתו) בכך שנכנס לירושלים. אכן, בכוגן דא נדרשת זיהירות ו"ניתן לסרטט תרחיש שבו ההימנעות ממtan גירושה בכך שஸירתה עלולה להביא להפלתו של הנאשם בקשר לאירוע פלילי אחר" (עניין מקداد, בעמ' 231). מאידך גיסא, יש להציג כי העבירה בה נחשד ראובני חמורה בהרבה מן הפרת צו מינהלי, והוא דבק בשתייקתו גם לאחר שהחוקרים עימתו אותו עם הראיות המפלילות (ת/26).

23. במקורה הנדון, שתייקתו של ראובני תמורהה עוד יותר, בשים לב לכך שבבית המשפט הוא העלה טענת אלבי. ראובני נשאל על כך בחקירה הנגדית: "כל הזמן הזה אתה יודע שבעצם אין לך קשר וחצי קשר לדבר הזה ובכלל בכך לילה הייתה אצלך חן פורמן בבית ושמרת על שתייקה מתוך פרינציפ?"; ותשובהו הייתה: "ודאי" (עמ' 30 לפרטוקול). הקושי לקבל תשובה זו הוא ברור, וכפי שנאמר במקום אחר, טענתו של הנאשם "כי לא השיב לשאלות נוכחות חוסר האמון שלו במשטרה - טענה שהועלתה כבר בשלב החקירה - נראית תמורהה בהתחשב בכך שלכאורה היה בידו אלבי שניית היה לאמתתו בקהלות" (ע"פ 7477 גז נ' מדינת ישראל, בפסקה 94 (14.11.2011); וכן ראו ע"פ 4297/98 הרשטייך נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(4) 687, 673 (2000); ע"פ 5730 גרציאני נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 (18.5.1998)). יובהר כי טענת האלבי נבחנה ונדחתה לגופה (עמ' 825 להכרעת הדיון), וקבעה זו לא נתקפה בערעור.

הздמנויות ומנייע לביצוע העבירה

24. בכלל, חלון הזדמנויות ומנייע לביצוע העבירה עשויים לשמש כנדבר צדי המתווסף לראיות הנסיבתיות הקשורות את הנאשם לעבירה באופן ישיר. דבריו השופט (כתוארו אז) א' גרוניס בע"פ 4354/08 מדינת ישראל נ' רביבובי, בפסקה 3 (22.4.2010):

"מניע והזדמנות הם ראיות נסיבתיות, אשר יש לשקל אותן על רקע יתר הראיות [...]. ברי, כי לא ניתן להרשיע על בסיס ראיות נסיבתיות מסווג זה בלבד. מסקנה כי אדם יכול היה לבצע עבירה ואף להפיק ממנו תועלת, אינה שකלה בשום פנים למסקנה כי הוא אכן ביצע אותה. ראיות המצביעות על הזדמנות או על מניע אין יכולות להיות יותר מאשר נדבור צדי, החומר בתשתיית ראייתית הכוללת גם ראיות המצביעות באופן מזוקך על מעורבות הנאשם בעבירה" (ראו גם ע"פ 728/84 חרמן נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(3), 617, 629 (1987); ע"פ 04/6679 סטקלר נ' מדינת ישראל, בפסקה

31 (11.5.2006); ע"פ 10577/02 שמש נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 706, 715 (2004).

עוד לעניין המנייע, ראוי להבחין בין מנייע שכיח לבין מנייע ייחודי. מנייע שכיח הוא מנייע שימושתף לאנשים רבים, כגון הרצון להשיג נכסים בעלי ערך, מנייע אשר משותף לכל גנב. מנייע ייחודי הוא מנייע שמאפיין את המקירה הקונקרטי, כגון פגיעה אלימה באדם מסוים או בקבוצה מסוימת. ככל שהמניע לעבירה רחב יותר ומאפיין קבוצה גדולה יותר של אנשים, כך פחות משקלו כראיה.

25. בעניינו, חלון ההזדמנויות הוא ברור: רAOבNI יצא מיד בנימין בערב האירוע והתייצב במקום עבודתו בבוקר שלמחרת. גרסתו, לפיה הוא בילה את הלילה בביתו של חבר בירושלים, נמצאה בלתי מהינה.

לענין קיומו של מנייע, בעדותו בבית המשפט רAOבNI הביע התנגדות אידיאולוגית לשရיפת כנסיות. ברם, בהקשר זה, גם אם לא נדרש לחוות הדעתה שהוגשה מטעם שב"כ (ת/37), קשה להתעלם מכך שברכב בו נהג רAOבNI להשתמש תדייר, נמצא מסמך הנושא את הכותרת "מלכות היזון" (ת/42). חיבור המסמך מיוחס לחברו של רAOבNI, שנלווה אליו לניסעה לצפון חדש לפני האירוע מושא כתוב האישום. מסמך זה כולל הנחיות מפורטות כיצד לבצע פעולות "tag מחיר", לרבות פעולות אלימות, לרבות הצתת מסגדים, ואף קורא בפירוש להצתת כנסיות, תוך ذكر כנסיות באזרע הכנרת: "דבר ידועה הוא (כך במקור – י"ע) ופשוט כי גם כנסיות ומנזרים ימ"ש זרים לנו מאי ואין מקום בארצינו הקדשה והטהורה ומצוות עשה علينا להאבידם מהעולם [...]. מעתה נקם לבער את הנגע הרע הזה מתוכנו כמה נקודות על מנזרים וכנסיות ימ"ש בשונה מסגדים גרים שם אנשים ולפעמים יש מצלחות אבטחה מה שמחיב משנה זהירות [...]. בשונה מסגדים יש שם יותר רהוט ספסלים ארונות וכו' כך שאפשר להדליך אותם יותר בקלות [...] הכנסיות והמנזרים מפוזרים בכל רחבי הארץ [...] ובאזור הכנרת יש כמו". המסמך כולל גם המלצה להצטייד בכפפות לצורך ביצוע הצתה. בנסיבות אלה, דומה כי המסמך לא מהווה רק ראייה לקיומו של מנייע לביצוע הצתה, אלא אף יותר מכך.

gresht ha-murur

26. כאמור, גרסתו של רAOבNI היא כי לאחר חשיכה הוא נסע לירושלים לבקר אצל חבר, חנן פרומן, ושזה בביתו עד הבוקר. לדבריו הוא נסע לירושלים ב"רכבת גמ"ח" שמצאה ליד השער האחורי של יד בנימין, בהגיעו לירושלים הוא השאיר את הרכבת בשכונת קריית משה, שם המשיך בטרמפים לביתו של החבר בשכונת קטמון, והשם בבוקר נסע בטרמפים למקום עבודתו ביהוד.

כבר הזכירתי כי בית משפט קמא דחה גרסה כבושה זו, וקבע כי "לא זו בלבד שערכה מועט, אלא אינה אמונה כלל וכלל" (עמ' 824 להכרעת הדיון). קביעה זו לא נתקפה בערעור, לנראה בכך חוסר התוחלת בטענות מסווג זה, וכן היא תשמש אותנו גם לצורך ההכרעה כאן ואני רואה מקום להרחביב. עם זאת, לשם שלמות התמונה אדרש לשני ריכבים עיקריים בגרסתו העובדתית של רAOבNI.

27. רAOבNI ניסה להסביר בעדותו מדוע מילא בקבוק חלב במבנה. לדבריו:

"רכבים של גמ"ח בדרך כלל כמשמעותם הרבה בשומרון וגם זה רכבים ישנים המד של הדלק לא תמיד עובד, המצוות לפעמים הוא נדף, זה לא חשמלי כמו הרכבים החדשניים, זה עובד על מצוף, לפעמים המצוף נדף ואוי אפשר באמת לדעתו כמה דלק יש לנו. ספציפית לא ידעת אם באמת עובד המד או לא, וגם משתדלים בלי קשר לשמרו שהוה ספייר לרכב, ספייר של דלק למה אנשים מסתובבים בשטחים עם הרכב מסתובבים בגבעות, עושים איתו סיבובים, לא תמיד זוכרים לתדלק, אתה לא יודע לא תמיד יש כסף, לפעמים נתקעים, אז דואגים שתמיד יהיה לבן אדם 3-2 ליטר שהוה לו בבגאז', פתחתי את הבגאז', הבקבוק שראיתי הוצאה, תדלקתי לתוכו, החזרתי אותו לבגאז'. מה שנשאר [מסcum של 100 ל"ע - י"ע] תדלקתי לתוכו הרכב".

בית משפט קמא התרשם כי "גרסה כבושה זו של הנאשם אינה אמונה ולמעשה רק נועדה לתרוץ את העובדה כי נצפה מלא בקבוק הלב בלבנין". קביעה זו מקובלת על". אמן ננסיבות אחרות יתכן שההסבר היה מעורר ספק קל בתיזה המפלילית, אך בהינתן שההסבר ניתן רק בדיעד, במסגרת גרסה כבושה; בהינתן שרואובי נסע לירושלים ולא לגבאות שבהן אפשר להיתקע בדליך; בהינתן שרואובי (לטענתו) לא ידע למי הרכב שייך ומתי יעשה בו שימוש; ובහינתן שרואובי כבר נהג כפי הנורמה המקובלת, לדבריו, "בין החבר'ה" כאשר מילא דלק במיכל הרכב על חשבונו – גרסתו אינה מניחה את הדעת.

28. בעדותו של רואובי אין ذכר לכך שהרכב בו נסע שייך לאסרפ. רואובי טען כי מדובר ב"רכב גמ"ח" (גמילות חסדים), "רכב של החבר'ה", "רכב של הבדלים" ("גבעת הבדלים") והוא כינוי למאהז שנמצא ליד כוכב השחר); ככלומר, הרכב העומד לרשותם של נערי הגבעות. רואובי הסביר את צורת התנהלות המקובלת, ולדבריו: "הבן אדם שיכול לעשות העברת בעלות עשו על עצמו העברת בעלות, כל אחד שם כמה שקלים, שמיים את הכסף, קונים הרכב, בדרך כלל רכבים ישנים לאף אחד לא אכפת אם יהרסו [...]. מישחו ציריך רוצה לנסוע עכשו נסעה לירושלים רוצה לנסוע לאיזשהו מקום רוצה לקחת הרכב, לוקח את הרכב הזה, אם יש לו כסף הוא שם דלק, הוא שם בכספי רוחשו דלק וזהו, מחזיר אותו" (עמ' 9 לפרטוקול). לצורך הדיון אני נכוון לקבל תיאור זה כמאפיין התנהלות כללית של נערי הגבעות, ועדין אין בכך כדי לסייע לראובי.

אסרפ העיד שהרכב היה בבעלותו והוא נהג בו מדי יום למקום עבודתו. אמן אסרפ אישר כי אנשים נוספים נהגו ברכב אבל אין בכך כדי ליישב את הסירה בין גרסתו לבין עדותו של רואובי: אסרפ התייחס בדבריו לנסיעות קצרות; אסרפ נשאל על האפשרות שאחד החבר'ה יקח את הרכב לנסעהليلת מושכת, והשיב שאפשרות זו מוגנתה בכך שלא יזדקק לרכבו; אסרפ אמר שעם מישחו לוקח הוא ציריך לדאג שהזה ייחזור". בניגוד לכך, רואובי כלל לא זיהה את הרכב עם אסרפ, לא בדק ולא שאל אם הוא יכול לנסוע ברכב לירושלים, על פי גרסתו של רואובי, בזורך שלמחרת הוא המשיך מירושלים למקומות אחרים אותו חונה בירושלים. בנוסף, על פי גרסתו של רואובי, בזורך שלמחרת הוא המשיך מירושלים למקום עבודתו ביהוד, והטעם להתנגדות זו לא הובהר. לא זו בלבד, אלא שבאופן בלתי מוסבר הרכב חזר לידי בנימין במהלך היום.

29. כבר עמדתי לעיל על "צירוף המקרים" בכך שאסרפ הגיע לידי בנימין בסמוך לשעה שבה רואובי השתמש ברכב, ולא רק זאת, אלא שאסרפ עצמו טען כי זו פעם ראשונה שהוא מגיע למקום, וכלשונו, "אני לא היתי ביד בנימין לפני". אך ישנו קושי נוספת את הגרסה של רואובי: לאחר שאסרפ הגיע לידי בנימין, הוא נאסר על-ידי הרכב היונדי ששימוש את רואובי (ת/79). ככלומר למשעה רואובי החליף רכבים עם אסרפ, ולשיטתו – כל ההתרחשויות היא מקרית לחלווטן. לדבריו הוא אףיו לא ידע שאסרפ הביא את הרכב לידי בנימין אלא נודע לו במקרה ש"הרכב של הבדלים" חונה ליד

השער האחורי [אגב טענה זו יוער כי אסרף רכש את הרכב שבועיים לפני אירוע הוצאה. ניתן לתהות כיצד בתוך פרק זמן זה כבר התפסטה השמורה מכוכב השחר עד יד בנימין בדבר זיהויו של "הרכב של הבילדום", עד כדי כך שרואני הרגיש בnoch ליטול את הרכב בלי לומר מילה. בנוסף, ניתן גם לתהות אם הרכב נרכש מלכתחילה לצורך ביצוע העבירה].

בשלב זה של הדיון אין לי אלא לחזור על מילותו של השופט מ' חשיין בע"פ 6251/94 בן-ארי ב' מדינת ישראל, פ"ד מט(3) 129, 45 (1995):

"מעשה אל ודבר ה' אינם חזון נפרץ, וכאשר 'מעשי אל' (כונטען) באים בהזאת אחר זה בשרשרת נסיבות שכל אחת מהן לעצמה מציבעה אל עבר אשמתו של נאשם, נאמר אנו כבני אנוש – כי יש להרשייע אותו נאשם וכי לא ניתע ספק סביר בלב. אכן, יד המקרה, מעשה אל, אצבע אלהים, מהזה תעטעים, כאשר באים הם בהזאת אחר זה באותה מערכת עצמה, אין הם אף מצטרפים האחד אל רעהו אלא קופלים הם אלה את אלה. כך הופכת מקרים לחוקיות, וערקה של טענת תעטעע מועל שוואפת לאפס".

אכן, הצבירות ראיות בלתי תלויות זו בזה והשתלבותן זו בזה, שוללות הסברים חולפים ומובילות באופן ברור למסקנה מרשיעה (השו עניין שורץ, בפסקה 59).

מחדי חקירה

.30. בערעור נטען כי בחקירת הפרשה נפלו מחדים חמורים אשר פגעו בהגנתו של רואני.

א. איחור למקום העבודה: מלכתחילה טענה המאשימה לקומה של ראייה נסיבית נוספת, בכך שרואני איחר לשובתו בבוקר שלאחר האירוע. לטענת המערער, במהלך המשפט לא נעשה ניסיון להוכיח את הטענה באמצעות זימון לעדות של המבetch או בדיקת שעון נוכחות ביוםטרי. טענה זו של המדינה לא התקבלה בהכרעת הדיון, וכן התקשית לראות בכך מחדי חקירה בעל פוטנציאלי לקיפוח ההגנה. לכל היותר, ביצוע פעולות אלה היה מוסף למצא ניטרלי או ראייה נסיבית לחובתו של רואני, ולא ירדתי לסוף דעתו בטענה כי הגנתו נפגעה מכך.

ב. כוויות על ידו של חשור אחר: לאחר הצתת הכנסייה התקבל במשטרה דיווח על ארבעה צעירים חוצים כביש בריצה באזור קבר חבקוק. חוקרים שהגיעו למקום מצאו במקום 16 צעירים, תלמידי ישיבה. כולם נחקרו, ואחד החוקרים סבר שהוא מבחין בסימני כוויות טריים על ידו של אחד מהם (נ/61). טענתו של המערער היא כי המשטרה לא מצתה את החקירה של אותו חשור, על אף בחריתו לשток בחקירה (נ/62). גם בנקודה זו לא התרשם ממחדי שיש לו השלה לענייננו. בין היתר אצין את המרחק בין קבר חבקוק לבין הכנסייה (18 ק"מ), וכי שוטרים אחרים בדקו את דיו של אותו חשור ולא התרשמו כי מדובר בכוויות, בפרט לא כוויות טריות (עמ' 200 ועמ' 609 לפרוטוקול).

ג. עובד בחנות המזcurrות של הכנסייה סיפר למשטרה כי שלושה שבועות לפני הוצאה הגיע למקום אדם דתי ששאל שאלות תмоחות. העובד נחקר וכאשר הוצגה לו תמונה הוא זיהה את אותו אדם, לדבריו בוודאות של 98% (נ/52). למורת זאת, אותו אדם לא נחקר, ובערעור נטען כי מדובר במחדי חקירות, בפרט מאחר שהחשוד הפוטנציאלי

הוא הבעלים של הרכב מסווג סובארו ג'טטי (נ/120). המדינה הסבירה כי תיאור ומספר הרכב שנרשם על-ידי עובד חנות המזכרות לא הובילו לאותו חשוד פוטנציאלי, הדמיי בתמונה נעשה על סמך סמלנים חיצוניים כלליים (פאות וצבע שיער), ובהעדר ראיות נוספות הוחלט לא לחקור אותו חשוד. בנסיבות אלה לא התרשם ממהדל חקירה, ודאי לא זה שיכל להשפיע על עניינו של ראובני. עוד נזכיר, כי בהצתה השתתפו ארבעה אנשים, שראובני הוא אחד מהם והשאר אינם ידועים.

טענות נוספות בערעור

31. טענה נוספת היא כי לא כל חומר החקירה הרלוונטי הועבר לידי ההגנה. הטענה מתיחסת לניסיונות של החוקרים לאתר את מקורו של בקבוק החלב ולבדוק מצולמות נוספות ממוקמות ברחבי הארץ. גם אם נניח שהיו פעולות חקירה שלא נשאו פרי ולא תועדו, מילא לא מדובר בראיות בעלות פוטנציאל מזקה או בראיות שיכלות לשפוך אור על האירוע מושא כתוב האישום, כך שאין בכך לסייע לערעור.

נתתי דעתני גם לטענות נוספות שהוזכרו בערעור [הסכם שראובני שילם עבור דלק בלטרון; תזמון הגעתו של הרכב לטבריה (נ/121); בדיקת הרכב באזור כפר סבא בבוקר שלמחרת (ת/10); ומספר האנשים שהזרו בבוקר ליד בניין (נ/6)]. טענות אלה לא הוזכרו בדיון הממושך שהתקיים בפנינו, כך שאין רואה להידרשות אליהם באופן מפורט, אך אומר כי הן נוגעות לפירפירה של הדיון הראייתי, ניתנות להסביר, ואין בכוחן לעורר ספק סביר בדבר השתלשלות האירועים בליל הרצחה.

מסקנה: דין הערעור להידחות

32. בהתאם לנימוקים המפורטים לעיל, דין הערעור להידחות.

"הכל הוא כי אם האפשרות להסיק מכלול הראיות קיומן של עובדות שאין בהן אשמה של הנאשם היא אפשרות דמיונית, ואילו המסקנה הgingenheit היחידה המתבקשת מכלול הראיות, בהתחשב במשקלן, היא קיומן של עובדות שיש בהן אשםו של הנאשם, הרי שיש להרשיע את הנאשם. זאת ממש שבסמץ זה לא יותר כל ספק סביר באשמו" (ע"פ 6096/94 מנצור נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3) 732, 736 (1996)).

בענייננו, מכלול הראיות אינו מותיר ספק סביר בדבר אשמו של ראובני בהצתת הכנסתיה. גרטתו העובדתית והכובשה של ראובני אינה יכולה לעמוד, וגם אין בנמצא תרחיש חלופי סביר אשר מיישב את המארג הראייתי עם חפותו. לפיך יש לדוחות את הערעור ולהותיר את ההרשעה על כנה.

הערעורים על גזר הדין

33. כאמור, נוכח הרשותו של ראובני הושטו עליו ארבע שנים מסר לריצוי בפועל. בית משפט קמא פירט בהרחבה את שיקולי העונשה במסגרת גזר הדין, ואני רואה לנכון לחזור על דברים שנכתבו. לפיכך נתמקד בהכרעה בערעוריהם שלפנינו: מצד אחד ערעורו של ראובני ומצד שני ערעור המדינה.

34. נקודת המוצא לדין בעונש היא ההכרה בחומרתה של עבירה הוצאה (ע"פ 12/60 עמר נ' מדינת ישראל (7.11.2012); ע"פ 93/180 מדינת ישראל נ' عبدالלה (18.4.1994)). כפי שנאמר בע"פ 5065/16 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (22.12.2016): "נדרשת עונשה מרתיעה בגין עבירה זו, בשים לב לניסיבות הפרטניות של כל מקרה ובهم קיומו של תכנון מוקדם; פוטנציאל הסיכון הגלום במעשה הוצאה, לח"י אדם, לרכוש ולסביבה; ותוצאות המעשה".

להלן נדרש לשיקולים אלה, בין יתר שיקולי העונשה, אך בשלב זה ראוי להציג את החומרה היתרה שמאפיינית הוצאה על רקע אידיאולוגי (ע"פ 5794/15 מדינת ישראל נ' טוויטו (31.1.2016)); ע"פ 401/16 מדינת ישראל נ' גבאי (28.9.2016); והפסקה המזוכרת להלן). וכפי שנאמר בע"פ 8469/99 אסקין נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 95, 65, (2001):

"במציאות הישראלית יש ביצוע עבירות על רקע אידיאולוגי המביאות להעמקת האיבה בין קבוצות שונות של האוכלוסייה משומם ערעור על סדרי המשטר הדמוקרטי; כך כאשר מדובר במעשים המכונים לפגוע ברגשות האוכלוסייה המוסלמית וכן גם כאשר המעשים מכונים כנגד קבוצה אידיאולוגית אחרת, שיש לעברין יריבות עמה. עבירה הוצאה היא מן העבירות החמורים בספר החוקים וטבוע בה תמיד סיכון לנפש, וכמוון לפגיעה ברכוש".

אכן, "בעבירות בעלות רקע אידיאולוגי-לאומי, על בית המשפט להעביר מסר הרתעתי חד ממשמי, כאשר זה המנייע לביצוע המעשים 'נדחים שיקולי עונשה אחרים מפני שיקול הרתעה'" (ע"פ 2460/15 ג'ארין נ' מדינת ישראל, בפסקה 103 (4.5.2016)).

35. במישור העקרוני גם ראובני מסכים לכך, אך לטענותו העונש שנגזר עליו חורג לחומרה ממדיינות העונשה, שכן "בעניינים של מצית בתי כנסת וישיבות העונש הוא פחות פי כמה". זהה טענה בעלמא. בא-כוחו של המערער הפנה לפסקי דין רבים אף לא אחד מהם מבסס את הטענה. למעשה – גם מתוך פסקי הדין שהוגשו לנו ניתן להיווכח כי הטענה משוללת יסוד, ויש לומר מופרכת מעיקרה. איןנו נזקקים למחקר אמפירי ונסתפק בדוגמאות ספרות.

במקרה של הוצאה בית הכנסת בישוב בדרום הארץ, נגזרו על הנאשם מסר לריצוי בפועל, למרותה שההוצאה לא נבעה ממניע דתי. ערעור הנאשם על חומרת העונש נדחה, ובפסק הדין הדgeshti Ci "UBEIT HATEZTA HAIA UBIRAH CHOMORA CHALUZMAH VACHOMRA BEMIYODD BNETIVOT HAMKERA DUNA, HAN MABHINAT HANZAK HAKKLILI HERB SHENGREM VEN BHATHCHAB BAFGEUA BERGSHOTH HADTA UKEV HETZTA BITEI HAKNESSET VERSIFAT SPERI HATORAH" (ע"פ 10/5234 עקראו נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (12.6.2011). עם זאת, ראוי לציין כי לערער שם היה עבר פלילי מכבד ביותר). במקרה אחר, בו נדונה הוצאה של ישיבה ממנייע דתי-אידיאולוגי, הנאשם נדון לשלווש שנים מסר בפועל, וזאת לאחר שהודה והביע חרטה (ע"פ 5873/09 בימי נ' מדינת ישראל (28.12.2010)). אדם שהצית בית הכנסת ומכוניות, על רקע לאומי, הודה במעשהיו והביע חרטה, נדון ל-37 חודשים מסר בפועל וערעור צוין כי העונש "וותה לקולא" (ע"פ 7351/07 עסילה נ' מדינת ישראל (20.2.2008)). בע"פ 7517/15 מדינת ישראל נ' עbid (9.3.2016), נדון עונינה של חברות צעירים שיידו אבנים

ובקבוק תבערה, ובachat הפעמים, השlico בקבוק תבערה לעבר בית הכנסת על מנת להציגו "מתוך מניע אידיאולוגי-לאומי"; ערעור המדינה התקבל ועונשם של הנאים העומד על 30-82 חודשי מאסר. גם הטענה הכלכלנית כי יהודים שביצעו הוצאות אידיאולוגיות נעשו בחומרה יתרה בהשוואה לערבים, היא חסרת בסיס (ראו, לדוגמה, ע' פ' 5690/15 פלוני נ' מדינת ישראל (3.12.2015), בגדרו השתו של נאם, שהיה קטין על סף בגירות, 11 חודשי מאסר). למעשה, כל מקרהណון לגופו בהתאם לשיקולי העונשה המפורטים בחוק העונשין ולא משיקולי מוצא ומגזר.

36. מאפיינו של המקרה הנדון חמורים יותר מן המקרים שהוזכרו. מעבר לכך שמדובר בהוצאה מניע דתי-אידיאולוגי, היא כוונה באופן ספציפי לפגיעה במרכז דתי היסטורי שמהווה סמל מרכזי של הדת הנוצרית בישראל. אין מדובר "רק" בהוצאה בית כנסת-מסגד-כנסייה, על החומרה היתרה הטמונה בכך, אלא בהוצאה של בית תפילה באתר קדוש ומוכר בעיניו עשרות אלפי מאמינים ברחבי העולם, מה שימושו למשעה כפל חומרה. לטעמי, נסיבה זו רואיה למשמעות נכבד במסגרת שיקולי העונשה, ו מבחינה זו, גזר הדין כמוות שהוא אינו משקף את חומרת המעשים, הן מבחינת גמול הן מבחינת הרתעה.

[במאמר מוסגר: בא-כUCHו של ראובני טרכ והגיש לעיונו פסיקה העוסקת בעונשם של מי שהשליכו בקט"בם במתחם הר הבית. פסקי הדין שהוגשו מוכחים כי מדיניות העונשה אכן מבטא החומרה יתרה בכוגן דא, נוכח "קדחת מקום זה ורגשותו", ותקופות המאסר נעוטות בטוויה שבין שלוש שנים לבין מספר דו-ספרתי של שנות מאסר (בgen מספר אירופים) (ע' פ' 9821 פלוני נ' מדינת ישראל (30.11.2017); ע' פ' 14/2579 פרחאן נ' מדינת ישראל (25.5.2015)). לעומת זאת אצ"נ כי ישנים הבדלים בין הוצאה מבנה באישוןليل לבין השלחת בקבוק תבערה במהלך התפרעות המונית, אך גם בעניין זה אין מקום להכללות, וחומרת המעשים תלויות בניסיבות].

37. ההוצאה בוצעה במספר מוקדים, וגם תוכאותיה היו חמורות. נשקפה סכנה לח' אדם, שכן במתחם הכנסייה שבו אנשים, ושניים מהם אף נפצעו משאיפת עשן תוך כדי ניסיונות הcliffe. המערער טען כי המציגים לא התכוונו לפגוע בח' אדם, אך מוביל לתהות על כוונתם המדוייקת, ניתן להניח כי ראובני וחבריו היו מודעים לאפשרות שיש אנשים במתחם (ראו היצוט לעיל מסמך T/42). אשר לנזק לרוכש – נגרם לכנסייה נזק ניכר. ראובני חזר וטען כי המדינה לא הגישה דו"ח נזק, אך לא מצאתי רבודתא בכך, שהרי הנזק הכבד ניכר בבירור מתוך חומר הראיות (ת/4). במישור הבינלאומי – הובאה חווות דעת המוכיחה את הנזק שנגרם למדינת ישראל בעקבות אירוע ההוצאה. בערעורו של ראובני ושתחו טענות רבות כנגד הדעת, אך נראה כי טענות אלה מבטאות ניסיון להטיט את הדיון למגרש הפוליטי ולטענות בלתי רלוונטיות על "ארגוני השמאל הקיצוני" וכי"ב. מבחינה מהותית, קשה לחלק על הנזק שנגרם לחס' החוץ של מדינת ישראל ולתדמיתה כמדינה דמוקרטית, וזאת אף מוביל להידרשות לחווות הדעת שהובאה.

יסוד נוסף להחומרה נובע מביצוע המעשים באמצעות חברה מאורגנת שיצאה לדרך לאחר תכנון מוקדם ומוקף, ללא שימוש בתלפונים סלולרים, וכי עד עתה לא נתפסו שלושה מתוך ארבעת המעורבים הישראלים.

38. שיקולי עונשה נוספים קשורים לנسبותיו האישיות של ראובני. במבט צופה פנ' עבר – גם המדינה מסכימה כי עברו הפלילי אינם מכבים. ואולם, במבט צופה פנ' עתיד – שירות המבחן התרשם מסיכון גבוה להישנות התנהגות עבריתנית, ובתקופת העדכני אין חידוש ממשי. ראובני טען בפנינו כי נישואיו פותחים בחו"ל "דף חדש" שמצויד "מתן הזדמנות". ניתן לראות בכך שיקול ל Kohle, אך יודגש כי ראובני נמנע מלromo על שינוי בהשקפת העולם שהובילו אותו להוציא את הכנסייה. עוד אצ"נ כי גילו הצעיר של ראובני אכן מהו שיקול ל Kohle, ובית משפט קמא כבר העניק לכך

משקל הולם (עמ' 879).

אשר לתנאי מאסרו של ראובני כאסיר ביטחוני, נציג כי בתסקיר העדכני שהועבר לעיונו נמסר מפי משפטו של ראובני כי בכוונתם לפעול לשינוי הסיווג. בא-כוחו של ראובני הzcיר בפנינו גם את סוגיות השיקום של אסירים ביטחוניים, וכן מדובר בנושא חשוב שראוי ליתן עלי את הדעת, אך אין מהווה הצדקה להקללה בעונש (ע"פ 1787/14 אבו קידר נ' מדינת ישראל, בפסקה 14, בפסקה 14 (19.10.2014); ע"פ 3528/14 בכיראת נ' מדינת ישראל (22.9.2014)).

39. מסקנה: המקרה הנדון אינו שגרתי, והפער בין חומרת המעשים לבין מידת העונש מצדיק התערבות. נזכיר כי מלבד הרשותה בעבירות חמורות בגין אירוע הצתה, שניתן לכנותו אסטרטגי, העונש מתיחס גם להרשעתו של ראובני באישום השני (הפרעה לשוטר) ובאישור השלישי (הפרת הוראה חוקית).

בשים לב למכלול הנסיבות, ותוך מתן משקל של ממש למנגנון של ערכאת הערעור שלא למצות את חומרת הדיון, יצא לחברי לקבל את ערעור המדינה, ולהעמיד את עונשו של ראובני על חמש וחצי שנות מאסר לריצוי בפועל, ללא שינוי ביותר רכיבי גזר הדין.

ערעור המדינה על זיכוי של אסיף

40. אסיף נאשם בכך שקשר קשר עם ראובני ומסר לו את רכבו במידעה כי "הרכב ישמש לביצוע עבירה מניע של גזענות או עינויים כלפי דת". בשל כך יוחסו לאסיף עבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע, לפי סעיף 498(א) לחוק, וUBEIRA של קשרית קשר להציג מטרה אסורה, לפי סעיף 500(7) לחוק.

כבר בשלב זה ראווי לציין כי בחירת סעיפי האישום מעוררת תמייה: אם המאשימה סבורה כי אסיף נטל חלק בתכנית לבצע עבירה מסווג פשע,لقאותה היה מקום ליחסו לו עבירה לפי סעיף 499(א) – קשרית קשר לפשע – במקום סעיף 500(7); לעומת זאת, אם המאשימה סבורה כי אסיף לא ידע שהUBEIRA המתוכננת היא עבירה מסווג פשע, קשה ליחס לו עבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע. לנוכח זה עוד נידרש בהמשך.

41. עיקרי המסכת העובדתית הנוגעת לאסיף כבר התרбраה מתוך הדיון בעניינו של ראובני, אך כאן נתאר את עניינו ביותר פירוט.

אין חולק כי אסיף הגיע לידי בנימין סביבה השעה 17:00 ונכנס דרך השער הקדמי של היישוב. בשעה 17:40 אסיף החנה את רכבו מחוץ לשער האחורי של היישוב ונאסף ברכב היונדי של ראובני. מעבר לכך, נותרה עמיות כבדה לגבי מעשי של אסיף ערבית האירוע, באותו לילה ולמהירות. בחקירותיו במשטרת הוא שמר על זכות השתקה באופן עקיби (ת/5-164, ת/85, ת/27, ת/168-174), וגם עדותו בבית המשפט לא סייעה להבין את גרטתו על בוריה. לדבריו אסיף, הוא החליט לנסוע לידי בנימין כי נודע לו על 'חפליה' או 'מנגל'. הוא לא ידע לספר כיצד נודע לו על כך וכי עוד היה אמר להשתתף באוותה 'חפליה', שבסתופו של דבר לא התקיימה. עדותו של אסיף מתאפיינת בטענה כי בחלוף שנה וחצי מאז האירוע, הוא אינו זוכר את מעשיו באותו יום. עם זאת, עלה בידו לספר כי הואפגש חברים, הם אכלו גלידה,

הוא הסתובב עם אנשים שאינם זכר את זהותם, למד בשינה עם מרדכי מאיר, דבר עם אנשים בשינה, לא זכר מה סדר הדברים, לא זכר אם המשיר משם ביונדי או בסובארו ובחברת מי היה; ובמילותי בבית המשפט: "אני לא זכר באיזה אוטו, אני לא זכר מתי, אתה רוצה שני זכר עם מי?" (עמ' 28 לפרטוקול). אסרף לא יודע לומר אם הוא פגש את ראובני ביד בניין, אף לא זכר אם הם נפגשו במהלך השבועיים שחלפו מאז רכש את הסובארו ועד לאיורו. על פי גרסתו של אסרף, לאחר הוצאה הוא ראה את הרכב שלו "במהלך היום", אך אינו זכר היכן (במילותי: "לא זכר, זה הכל ניד והכל מונע, זה לא מונח במקום. זה לא, זה הכל מרוחף"; עמ' 43 לפרטוקול).

42. על רקע זה, אין פלא שבית המשפט התרשם לרעה מעדותו של אסרף (עמ' 826 להכרעת הדין). למרות זאת, אסרף זוכה מחמת הספק, וכך הסביר בהכרעת הדין:

"גם אם הוכח – כתענת התביעה – כי הנאשם [אסרף – י"ע] מסר את רכבו לנואם 1 [ראובני – י"ע], לא ברור כיצד הוכח כי הנאשם 2 ידע שהרכב עלול לשמש לביצוע פשע. אם קיבל טענה זו, אדם המוסר את רכבו לאדם אחר מסתכן באופן אוטומטי בעבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע" (עמ' 827 להכרעת הדין; ההדגשה המקורי).

על כך ערערה המדינה בפנינו.

43. נבחן ונבהיר את העובדות הידועות: אסרף הגיע לידי בניין אחר הצהרים, החנה את רכבו מחוץ לשער האחורי ונאסף ברכב ששיך לראובני. לאחר רדת החשכה, ראובני נסע ברכבו של אסרף, עצר בטלפון ומילא דלק בבקבוק. בהכרעת הדין נקבע כי הכנסייה הוצאה על-ידי ראובני ואחרים, והכרעה זו עומדת על מכונה, כאמור.

44. בית משפט קמא לא קבע באופן נחרץ כי אסרף מסר את רכבו לראובני. להשquette, מכלול הראיות מוביל באופן ברור למסקנה כי אכן כך היה. כפי שהבהירתי לעיל, איני מקבל את הטענה כי החלפת הרכב בין אסרף לראובני היא צירוף מקרים גרידא. אסרף הגיע במיוחד לידי בניין, החנה את הסובארו מחוץ לשער האחורי, במטרה שקופה להימנע מרישום יציאה בשער הקדמי, עליה עלה על רכבו של ראובני, ולאחר שעotta ספורות ראובני לicked את הסובארו ונסע בה צפונה. לעיל דחיתי את טענותו של ראובני כי נודע לו במקרה של "הרכב של החבר'ה" חונה ליד בניין, והוא החליט לנסוע בו באופן ספונטני (ראו פסקאות 28-29). הדברים יפים גם לעניינו של אסרף, והתנהלות זו מובילה למסקנה ברורה כי השנים היו מתואמים זה עם זה, אולי באמצעות גורמים מתחוכם. בהקשר זה ראוי לאזכור גם תשובהו של אסרף בחקירה הנגדית:

"ש: לא יכול להיות שימושו ייקח רכב בלי ועשה מעשים מהסוג הזה שמתוארים בכתב האישום בלי לאמת, בלי להגיד לא לokaneים את אותו סתם למישחו וועשים אליו פעולות כללה חריגות? אם לך ח', תאמו מראש נכון?"

ת: אין זה דבר לקחת ולעשות ממשו. לא אמרתי לך שימושו לokane ועשה מה ש牒. לא עושים דברים כאלה, מה זאת אומרת?" (עמ' 49 לפרטוקול).

המסקנה היא כי אסרף הרשה לראובני להשתמש ברכבו.
עמוד 18

[לשם השווהה בלבד, אצין כי בגדיר המשפט האזרחי מקובלת "חזקת הרשות", ועמד על כך השופט זילברג, כי בוגה שביעולם אדם נושא או ברכבו הוא או ברכבו של מישחו אחר שהירשה אותו לכך. אם טענותו של הנטבע היא, כי הנגה השתמש בכלי רכב שלא ברשות בעליו, הרי הוא טוען למשחו בלתי רגיל, יצא מן הכלל, ועלוי להוכיח את הדבר. חזקה זו היא, מבחינה מסוימת, צורה אחרת של הכלל 'כל הפריש' – מרובה פריש" (ע"א 259/63 חיים נ' קלקסטיין והחברה הלאומית לביטוח ולאחריות בע"מ, פ"ד יח(3) 662, 666 (1964); רע"א 8744/08 קרנית קאן לפיצוי נפגעים תאונות דרכם נ' ויצמן (21.11.2010).]

45. נוכח הקביעה כי אסיף התיר לרואוני להשתמש ברכבו, האפשרות להרשיء את אסיף תלוי בעיקר בשאלת אם הוא ידע שהרכב אמור לשמש לביצוע פשע.

כידוע, "באין אפשרות לגלות תהlik שבנפש האדם באמצעות מכונת רנטגן המaira צפונוטו כשת מתה", חובתו של בית-המשפט היא להסיק את המסקנה לפי מיטב יכולתו מחומר הראיות החיצונית שבאו לפניו" (ע"פ 419/68 מדינת ישראל נ' רفال, פ"ד כב(2) 749, 756 (1968)). גם כאן, היסוד הנפשי ניתן להוכחה מתוך התנהגותו של אסיף לצד יתר הניסיות.

46. חניה מחוץ לשער האחורי: המדינה הדגישה כי העובדה שאסיף החנה את רכבו מחוץ לשער האחורי של היישוב היא התנהלות בלתי סבירה בעיליל. בין היתר, נטען כי מדובר בהתנהגות שאינה שגרתית ביישוב יד בנימין, וכי מסתבר שהדבר נעשה כדי להימנע מרישום הרכבים היוצאים דרך השער הקדמי של היישוב, בו מוצב שומר בכל שעות היום: יש ממש בטענה, ולכך יש להוסף את דבריו של אסיף בבית המשפט. בחקירתו הראשית אסיף העיד:

"הינו זה כמו חברה, דיברנו זהה, שאלתי אותם מה לעשות עם הרכב. איפה להחנות אותו אם צריך משחו. אמרו לי תשמע תחנה בשער האחוריפה נראה לך איפה תחנה תישע אחרים תחנה. שמה hei נוח, לא יודע, הכל מתאים. זהו, נסענו, חנינו, חזרנו המשכנו בסיבובים של אותו יום. כל היום הינו בנסיעות" (עמ' 4 פרוטוקול).

הנושא חוזר ועלה במסגרת החקירה הנגדית:

ש: שאתה נסעתי בטור יד בנימין ומישחו שגם נסע אתכם, על ידכם, לא יודע בדיוק. אמר לך בו תשאיר את האוטו בשער האחורי של יד בנימין. היה דבר זהה?

ת: שאמרתי שכן, שהוא דבר בווא תשאירו, כן,

ש: הבנתי. אז עכשו מה היה דבר, אני מבקש שתגיד לדבר צרי שמשחו ידבר. מי אמר לך את זה?
ת: לא זכר.

ש: אה, אתה גם את זה לא זכר. לא זכר. אתה וודאי, אתה הגיע עם אותו, אותו שלך שאתה נסע אליו כל יום וכו'. אתה למה שתשיר את אותו בשער האחורי. אנחנו נסעים למקום אחר בכלל. למה שאתה אשאיר את אותו מאחורה,
שאלות אותו וודאי נכון?

ת: לא שאלתי אותו, הבנתי עצמי שככה זה כמובן יהיה להם כי נוח בגל השערם.

[...]

ש: hari זה דבר מוזר להוציא את אותו מהישוב, לעלות אליו אחר, ולנסוע משם. שום אינטראקציה שום שאלה? תנסה להזכיר.

ת: אז בעיניך זה מוזר, בעיני זה לא, זה נראה באותו רגע זה לא היה נראה מוזר [...]. היה נראה מקום, יש שם מפרץ חנינה. זה היה נראה לי קרוב. הבנתי שכאיו יש את העניין עם השערם. ככה בעצם הבנתי.

ש: רגע, הבנתי. זאת אומרת אתה הבנת שהדבר הזה יהיה להם יותר נוח لماذا? יותר נוח במה? יותר נוח אחר כך לקחת את אותו? של ממשו, מה יותר נוח لماذا?

ת: באותו רגע אתה שואל? מה הבנתי?

ש: וודאי, באותו רגע?

ת: לא חשבתי מה מתכוונים לעשות איתו [...]

(עמ' 28-29 לפרטוקול; הגדשות הוסף - י"ע).

מתוך דברים אלה מתרבר כי חבריו של אסף (אשר נותרו אלמוניים, ולא בצד) הורו לו להchnerות את רכבו מחוץ לשער האחורי, והוא הבין שכרי יהיה להם יותר נוח להשתמש ברכב, אף הבין שיש לכך קשר לשערם של היישוב. מבין השיטין ניתן גם להיווכח כי אסף צפוי להיעשות שימוש ברכב אך לא ידע לאיזו מטרה ("לא חשבתי מה מתכוונים לעשות איתו").

47. תיאום מוקדם: בהינתן שהתייחסו בין אסף לבין ראובני הכוח, ראויים לציין דיבריו של אסף בבית המשפט: "לא היה לי טלפון בנסיעה זו" (עמ' 26 לפרטוקול), ונ顯cir כי גם ראובני היה בעלי טלפון נייד. בכל אלה, יש כדי להוכיח כי התיאום נעשה מעוד מועד, ולפחות לכאה, יש בכר גם אלמנט של התנהגות מפלילה בניסיון להימנע מאיכון על-ידי רשות החוק.

48. התנהגות לאחר האירוע: בזמן האירוע מושא כתב האישום, רכבו של אסף היה מעוטר במידבקות, ואילו בזמן שהרכב נתפס על ידי-המשטרה, ביום 12.7.2015, המדבקות לא היו עליו. לדבריו של אסף, הוא הסיר את המדבקות מהרכב כי היה לו משעםם: "היה שם מדבקות אני זוכר, אני זוכר שהורדתי מספר מהם [...]. כי אתה עומד ליד האוטו. משעטם לך, אתה עושה ככה עם הציירן [...]. מגרד את המדבקה" (עמ' 45 לפרטוקול). להסרת ספק, אבחן כי התקשייתי לקבל את הטענה כי שעטום בלבד הוא שהוביל להסרת המדבקות, אשר מהוות אמצעי פוטנציאלי לזריה של הרכב (ראו ת/16, והשוו: ע"פ 4263/14 נעים נ' מדינת ישראל, בפסקה 28 (2.6.2015); ע"פ 2550/15 שאפה נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 (7.4.2017)). [בහurret אגב: על פי גרסתו של ראובני, החוקרים היו אמרורים למצוא בתא המטען של הסובארו בקבוק חלב מלא בבנזין. אך מכיוון שחלף כחודש מאז האירוע ועד לתפיסת הרכב, העובדה

שהבקבוק לא היה ברכב אינה יכולה לשמש ראייה].

ככל, התנהלות מפלילה לאחר ביצוע עבירה, כגון ניסיון "לנקות עקבות", "היא בחינת ראייה נסיבית המ策רת לטענה הראיתית" (ע"פ 6972/09 אבטבול נ' מדינת ישראל, בפסקאות מ-מד (27.2.2012)); והדברים יפים גם לכך. בנוסף, מכך כי אסרף שתק בחקירותו במשטרה, וגם זאת לחובתו.

49. אסרף לא הצליח לספק הסבר חלופי להתנהגותו ביום האירוע, וגם בדיוני לא עולה הסבר שיכול להתיישב עם כלל החומר הראיתי שהוצע בתיק. אולם, לגבי הסרת המדבקות מהרכב, ניתן לחשב על תרخيص מזכה שלפיו אסרף הרשה לרשובני להשתמש ברכבו למטרות חוקיות בלבד, ורק לאחר האירוע נודע לאסרף כי רכבו שימש לביצוע פשע וכי להרחק עצמו מהמעשה הוא הסיר סימני זיהוי שהיו עשויים להוביל אליו את החוקרים. לגרסת זו אין ذכר בעדותו של אסרף, אך לצורך בחינתן של ראיות נסיבתיות בית המשפט מצווה להעלות הסברים חלופיים גם מיזמתו, אף אם הם אינם מתאימים עם טענות ההגנה (ענין מקדאד, בעמ' 228). אכן, גם אם הנאשם משקר בעדותו, שיהתיחס בכובד ראש לאפשרות כי הוא מבקש להרחק עצמו מעבירה שלא ביצע או מנסה לחפות על חברו (ע"פ 426/67 בארי נ' מדינת ישראל, פ"ד כב(1) 477, 483 (1968)). מכל מקום, התרחיש החלופי שהעלינו עשוי לספק הסבר להסרת המדבקות מהרכב, אך אין בכך כדי לשנות את המסקנה. "הסביר תמים לכל ראייה נסיבית בפני עצמה אינו מספק, משום שהמסקנה המרשימה מושתתת על בחינת הראיות מכלול" (ענין קרייאף, בפסקה 100). התרחיש שלו נודע לאסרף רק בדיון על העבירה שבוצעה באמצעות הרכב, אינו מתיחס עם התנהגותו לפני האירוע ובמהלכו.

50. נתתי בדיוני לטענותו של אסרף, ולא מצאתי בהן ממש. בקצראה יאמר כי העובדה שאסרף הגיע לשער האחורי בגלוי אינה יכולה להזקיף לזכותו, משומם שהחלפת הרכבים הייתה מתחכמת ומצוונת דיה כדי שהוא לא ינקוט אמצעי זהירות נוספים. אסרף אמן לא הבהיר שהוא מכיר את רשובני, אך נוכח גרסתו הדלה והמתהמקת, אין בכך ולא כלום, ואני דוחה את הטענה כי "הנאשם סיפר את האמת כמוות שהוא ולא יפה". טענה נוספת היא כי בהכרעת הדיון לא נקבע במפורש כי רכבו של אסרף שימש לביצוע הרצאה. טענה זו – מוטב לה אילולא הייתה נשמעת. האפשרות שרשובני נסע ברכבו של אסרף לטלפון, מילא דלק בבקבוק, ובליב כלשהו עבר לרכב דומה (בצבע ובצורה) שבאמצעות הגיע לכנסיה, היא אפשרות קלושה, חסרת היגיון ועומדת בניגוד לעובדות שהוכחו (בין היתר: סימני הצמידים והסרת המדבקות). יתר על כן, גם אילו היה מתקבל את הטענה, ספק אם היה בכך כדי להוביל ל甄יכו של אסרף. בנסיבות אלה, גם היעדר צילום רציף של השער האחורי של יד בנימין אינו מהוות חוסר ראייתי ממש.

51. בית משפט קמא סבר כי הקושי להרשיע את אסרף נובע מכך ש"אם קיבל טענה זו, אדם המוסר את רכבו לאדם אחר מסתכן באופן אוטומטי בעבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע" (עמ' 827 להכרעת הדיון). ואולם, הנسبות המפורטות לעיל מוכיחות כי איןנוدين במקורה שגרתי של אדם שמוסר את רכבו לאחר, אלא באירוע הtoutobil בפליליים. מכלול הראיות הנסיבתיות מוביל למסקנה כי אסרף ידע שרכבו צפוי – ולמצער עלול – לשמש לביצוע עבירה. בהכרעת הדיון הודגש כי שתיקת נאשם וגרסה תמורה, ככלעטמן, אין יכולות להוביל להרשעה. על כן אין חולק. לעומת זאת, בענייננו, היסוד העובדתי של העמדת הרכב לשימושו של רשובני הוכח בבירור מהמסכת העובדיות; ומודעותו של אסרף למטרת הפלילית הוכחה מתוך הנסיבות של ראיות נסיבתיות, כשהשתיקה בחקירה מהוות נדבך נוספת על גבייה.

52. בנסיבות המתוארות, הוכח בפנינו מעבר לספק סביר כי אסרף התיר לרשובני להשתמש ברכבו. עוד הוכח כי אסרף הביא את הרכב ליד בנימין כדי שרשובני יוכל להשתמש בו לביצוע עבירה פלילתית. האפשרות שאסרף לא ידע זאת

היא אפשרות תיאורטית בלבד, אשר אינה מתוישבת עם התנהגותו, עם דבריו, ועם הראות שהוצעו.

על יסוד קביעות אלה נעבור לבחון את אשמו של אסרף בעבירות שיווסו לו.

סעיף 498 לחוק העונשין - אמצעים לביצוע פשע

53. סעיף 498(א) לחוק העונשין: "הנותן לאדם כלים, חמרים, כסף, מידע או כל אמצעי אחר כשהוא יודע שהדבר עלול לשמש, במישרין או בעקיפין, לביצוע פשע או להקלת ביצועו, דין - מאסר שלוש שנים".

במקרה דנא, היסוד העובדתי הוכח כדבאי: אסרף התיר לר敖וני לעשות שימוש ברכבו. נותרה סוגית היסוד הנפשי: האם הוכח כי אסרף ידע שהרכב עלול לשמש ("במישרין או בעקיפין") לביצוע פשע (להבדיל מעבירות אחרות בדרגה פחותה יותר)? על פני הדברים, קיימת אפשרות להגעה למסקנה מרשיעה. גם אם נניח כי אסרף לא ידע בפועל שרכבו ישמש לביצוע פשע, הרי שהוא ידע כי הרכב עלול לשמש לכך. לכל הפחות, אסרף חשד שקיימת אפשרות כזו, לאחר שהתבקש להשאיר את רכבו מחוץ לשער האחורי, אך שניתן לייחס לו ידיעה מוכיח הדוקטרינה של "עכימת עיניים" (סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין).

למרות האפשרות התיאורטית להרשייע את אסרף בעבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע, התקשיתי להगיע לתוצאה זו. הסיבה העיקרית היא כי קיבלת ערעור על זיכוי של נאשם אינה דבר של מה בכר (ראו ע"פ 4453/16 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקה 5 (20.7.2017)), וזאת על אף שבמקרה דנא, דווקא הערכת המהימנות של הערכאה המבררת תומכת בהרשעה. שיקול נוסף הוא השניות שבהא לידי ביטוי בכתב האישום, בו יוחסה לאסרף עבירה של קשרית קשר למטרה פסולה ולא קשר לפשע. גם בשלב הערעור, המדינה לא ייחסה לאסרף ידיעה על כוונתו הספציפית של ר敖וני להציג את הכנסייה, אלא לשיטתה הוא רק "לקח סיון" שהרכב ישמש לביצוע פשע, ויצוין כי לצורך הפעלת הדוקטרינה של עכימת עיניים נדרש "חשד ממש" (ע"פ 2518/2016 יצחקי נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (25.12.2016)). מוטב היה כי נקודות אלה היו מתבררות בפני בית משפט קמא. מבלי להביע עמדה לגבי פרשנות עקרונית לסעיף 498(א), לא השתכנעתי כי קמה הצדקה מספקת להתערבותנו בזיכוי מעבירה לפי סעיף 498(א) לחוק, הגם שהזיכוי הוא מחמת הספק, ועל חוט השערה.

סעיף 500(7) לחוק העונשין - קשר למטרה פסולה

54. חוק העונשין מונה מספר עבירות של קשר פלילי. סעיף האישום השכיח מביניהן הוא קשרת קשר לפשע או עוון, לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין (ראו ע"פ 8416/09 מדינת ישראל נ' חרבות, בפסקאות 51-50 והאסמכתאות שם (9.6.2010)). לצדיו של סעיף 499(א) ניתן למצוא סעיף רחב יותר, סעיף 500 לחוק: "קשר למעשים אחרים". בנוסף נקבעו בחוק העונשין עבירות קשר ספציפיות: קשר לפגיעה בביטחון המדינה או ביחסיו חז - סעיפים 92 ו-121, קשר להרדה - סעיף 133, וקשר להונota - סעיף 440.

עבירת הקשר היא עבירה עצמאית העומדת על רגילה במנתקמן מן העבירה המתוכננת במסגרת הקשר. היא

דורשת התקשרות המכוונת לביצוע עבירה, ובהקשר זה נפסק:

"היסוד של התקשרות בין שניים או יותר בעבירות הקשר איננו זהה במאפייניו לתקשרות הסכמית במסגרת המשפט האזרחי; התקשרות איננה טעונה אותה רמת מסויימות הנדרשת לקיום של הסכם מחייב במשפט האזרחי [...]. כך, למשל, הסכמה לפעול להשגת המטרה הפסולה 'בכל דרך שתשдумן' עשויה להספיק לצורך התקיימות יסוד העובדתי בעבירת הקשר [...]; אך גם הסכמה לפגוע במתלוון 'בכל דרך שיחלט עליה הבוס' מקיימת את דרישת התקשרות שביסוד העובדתי של העבירה" (ע"פ 3338/99 פקוביץ נ' מדינת ישראל, בפסקה 24 (2000); וכן ראו ע"פ 330/85 דוד נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(2) 31-33, 29 (1986)).

כאמור, המדינה בחרה שלא ליחס לאסref עבירה של קשירת קשר לפשע או עוון, והחלופה הרלוונטית לעניינינו היא זו שנקבעה בסעיף 500(7) לחוק: "הקשר קשר עם חבו [...] להשגת מטרה פסולה" – "דין – מאסר שנתיים". בפסקהboveci כוונתci מדויבci ב"עבירות סל" שראוייה לפרשנות מצומצמת, אך מוביל לרוקן את העבירה מתוקן. בהמשך לכך נקבע כי הסעיף "משתרע על אותם מצבים שבהם הוכח מעבר לספק סביר כי הנאשם קשר קשר עם אדם נוסף או יותר להשגת מטרה האסורה על-פי דין, אף אם המטרה מסוימת אינה ידועה, אולם ידוע שהייתה אחת מבין שורה של מטרות שכולן אסורות" (ע"פ 5140/99 וידאל נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(2) 844, 861 (2002)).

זהי המנגנון הנורומי בית, לתוכה יש ליזוק את המסקנות העובדיות המפורטוות לעיל. כזכור, קבועתי כי הגעתנו של אסref ליד בניין ערב האירוע לא הייתה מקרית; הוא היה מתואם עם ראווני (שירות או בעקבין); העמיד את רכבו מחוץ לשער האחורי של היישוב בידיעה לחבריו יעשה בו שימוש פלילי; ולאחר המעשה הרכב הוחזר לאסref. המסקנה היא כי אסref הסכים לחברו לאחרים לבצע עבירה פלילית. לא הוכח כי אסref היה חלק מהמעגל הפנימי של מבצעי העבירה, ולא הוכח כי ידועה קונקרטית שלו על הצתת הכנסתיה. עם זאת, מכלול הראיות מוכיח באופן חד-משמעות כי אסref הסכים שיעשה ברכבו שימוש לצורך ביצוע עבירה, ובכך היה שותף לקשר להשגת מטרה אסורה. העבירה לפי סעיף 500(7) לחוק העונשין הוכחה אפוא מעלה לספק סביר. חרף ההסתיגויות שהעליתי לעיל לעניין קבלת ערעור על זיכוי, בנסיבות אלה אני רואה מנוס מהתערבות בהכרעת הדין, ועמדתי היא כי יש להרשיע את אסref בעבירה זו.

55. מסקנה: ערעור המדינה על זיכוי של אסref מתאפשר באופן חלקו, אך שהוא יורשע בעבירה של קשירת קשר למטרה פסולה, לפי סעיף 500(7) לחוק העונשין. התיק יוחזר לבית המשפט המוחזק לשםית טיעונים לעונש ולמתן גזר דין.

סוף דבר

56. מן הנימוקים המפורטים לעיל, יצא לחברו לדחות את ערעורו של ראווני על הכרעת הדין ואת ערעורו על גזר הדין; לקבל את ערעור המדינה על גזר הדין בעניינו של ראווני ולהעמידו על חמש וחצי שנות מאסר לריצו' בפועל, בלי שינוי ביתר רכיבי העונש; לקבל את ערעור המדינה על זיכוי של אסref ולהרשיע אותו בעבירה של קשירת קשר למטרה פסולה, לפי סעיף 500(7) לחוק העונשין.

57. לאחר שעינתי בחוות דעתם של חברי, אבקש להציג כי לשיטתן בנסיבות העניין לא נותר תרשים חלופי הגינוי שלפניו אסרכ את הרכב לרואבni לצורך "מטרה כשרה". כפי שפירטתי, מסקנה זו מבוססת על נסיבות הגעתו של אסרכ מכוכב השחר ליד בנימין; העובדה שהוא הגיע ללא טלפון נייד; המיקום בו הוואר הרכב; ההבנה של אסרכ שייתר נוח "להם" אם הרכב יחנה בלילה מחוץ לשער האחורי; הסרת המדבקות מהרכב לאחר האירוע; שתיקתו של אסרכ במשטרת; וגרסתו הבלתי מהימנה על דוקן העדים.

ש | פ | ט

השופט ד' מינץ:

1. מסכים אני עם חוות דעתו של חברי השופט י' עmittel בכל הנוגע לדחית ערעורו של רואבni על הכרעת הדיון; בכל הנוגע לקבלת ערעור המדינה על גזר הדין בעניינו של רואבni, תוך העמדת תקופת המאסר בפועל שיושת עליו על חמיש שנים וחצי; בכל הנוגע לזכיו אסרכ בעבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע לפי סעיף 498 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); אך חלק אני עם חברי בכל הנוגע לקבלת ערעור המדינה על זיכוי של אסרכ והרשעתו בעבירה של קשירת קשר למטרה פסולה לפי סעיף 500(7) לחוק. בעניין אחרון זה, סבור אני כי יש להוות את זיכוי של אסרכ מחמת הספק על כנה.

2. סעיף 500(7) לחוק קובע כי הקשור קשור עם חברו להשיג מטרה אסורה, דינו – מאסר שנתיים. יסודות עבירה זו הן CISODOT עבירת הקשור שבסעיף 499 לחוק. היסוד העובדתי מתבטא בהסכם בין שני אנשים או יותר להשיג מטרה אסורה; היסוד הנפשי של העבירה הוא ההסכם לפעול עם הצד الآخر לקשר למען המטרה האסורה וכוננה שהמטרה האסורה של הקשור תוגשם (ע"פ 11068/08 סנקר נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (12.7.2010); ע"פ 611/80 מטוסיאן נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(4) 4770/14 אגיב נ' מדינת ישראל, פסקה 56 (5.11.2015); ע"פ 8416/09 מדינת ישראל נ' חרבות, פסקה 50 (9.6.2010); ע"פ 3338/99 פקוביץ' נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(5) 667 (2000); ע"פ 10946/03 עיטה נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(2) 48 (2005)). הקשור שנוצר בין הקשורים אינו דומה להתקשרות חוזית והוא אינו מצריך את רמת המسوימת הנדרשת לשם עירication הסכם מחייב בדיון האזרחי (ע"פ 446/01 רודמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(5) 33, 25 (2002); ע"פ 461/92 זכאי נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(2) 588, 580 (1993)).

3. עם זאת, כפי שהצביע חברי, עבירות קשירת הקשור לפי סעיף 500(7) משטרעת גם על אותם מקרים שהנאשם קשור עם אדם נוסף להשגת מטרה אסורה על-פי דין, למורת שהמטרה הספרטטיבית אינה ידועה, אולם ידוע שהיתה אחת מבין שורה של מטרות שכולן אסורות (ע"פ 5140/99 וידאל נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(2) 844, 861 (2002), להלן: עניין וידאל; והשו לעניין עבירות קשירת הקשור לפי סעיף 499: ע"פ 330/85 דוד נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(2) 33, 29 (1986)).

4. בשים לב כאמור, היה אפוא על התביעה להוכיח במקרה זה – מעבר לספק סביר, כי אסרכ קשור קשור עם רואבni לשם ביצוע מטרה אסורה, אף מבלתי שतctrar להצביע על המטרה הספרטטיבית לשמה קשוו השנים קשור ביניהם. ברם "הקללה" זו הנתונה לתביעה קיימת רק במקרים שבו היא הוכחה שהנאשם היה מעורב בקשרת קשור לשם

ביצוע מטרה אחת אסורה מבין מטרות אחרות, ולא כאשר הקשרים נוצרו לשם קיומה של מטרה כשרה. בעניין יידאל דבר העברת כל רכב מישראל לתהום עצה כאשר לא הוכח אם כל הרכב היו גנובים או שמא נמסרו על ידי בעלייהם החוקיים כדי לזכות בדרך זו בתגמולו ביטוח במרמה. ברם, משעה ששתי מטרות אלו היו אסורות, פטורה הימנה התביעה מהווכחהஇeo בין שתי המטרות עמדה בסיס הקשר האסור. לא כך המצב כאשר קיימת מטרה אחת אסורה שהחלופה לה היא מטרה מותרת.

5. במלילם אחרות, אין די בהוכחת האפשרות לקיומה של מטרה אסורה, אלא על התביעה להוכיח מעבר לספק סביר כי הנאשם קשור לקיומה של מטרה אסורה כלשהו מבין מטרות אסורות אחרות שקדמו. לא כן במקרה זה, בו המטרה האסורה ידועה בבירור, אך הספק הקיים הוא, האם היא הייתה ידועה לאסיף או שמא מסר את רכבו לרואבוני לשם קיומה של מטרה כשרה ומותרת.

6. להשquette אפוא אף אם נאמץ את כל מסקנות חברי (בפסקה 54 לחוות דעתו), שעה שגם אלבा דدعתו לא הוכחה ידיעתו הקונקרטית של אסיף בכך לרואבוני יצית את הנסניה ולא הוכח כי קשור עמו לקיומה של מטרה אסורה זו או כל מטרה אסורה אחרת, לא ניתן להרשיעו בעבירה לפי סעיף(7) לחוק המיזחסט לו.

7. ויפים למקורה זה דבריו של השופט מ' מוזז בפסק הדין בעניין ע"פ 10152/17 מדינת ישראל נ' ח'טיב :פסקה 17 (10.5.2018)

"עיקרן על הוא במשפט הפלילי כי נטל השכנוו מוטל על התביעה, ועל מנת לעמוד בנטלה זה עליה להוכיח את אשמתו של הנאשם מעבר לספק סביר (סעיף 34ביב(א) לחוק העונשין). משמעות הדבר היא כי על התביעה להוכיח עובדות המצביעות בכיוון אשמת הנאשם במיחסו לו 'במידה המגיעה לכדי אפשרות הקрова עד מאוד לאמת או לוודאות' (ע"פ 528/76 צלניק נ' מדינת ישראל, פ"ד לא(3) 701 (1977)). הובהר בהקשר זה, כי בית המשפט רשאי להרשיע את הנאשם אם גרסת התביעה היא הפירוש הגינוי היחיד לעובדות שהוכחו, אף אם איןנה בגדר ודאות גמורה (ע"פ 481/2002 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(4) 558 (2003); ע"פ 2418/94 אלימלך נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 7376 (1997)). יחד עם זאת, מקום בו קיימת אפשרות ממשית שאיננה תאורטית גרידא, בדבר חופותו של הנאשם, ולאחר מכן זו קיימת אחזקה בחומר הראיות - יש לזכות את הנאשם (ע"פ 5793/02 דוד נ' מדינת ישראל (27.10.2003); ע"פ 2316/98 סוויסה נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(5) 797 (2001))."

8. אכן מוקן לבב חד כבד מאד שאסיף ידע גם ידוע לרואבוני הולך בדרך להציג את הנסניה ולשם כך מסר לו את רכבו. חוט השערה מבديل בין הרשותו בדיין לבין זיכוי מחמת הספק הסביר. ברם, חד כבד לחוד והוכחת אשמה מעבר לספק סביר לחוד. لكن אם תישמע דעתך יש להעמיד את זיכוי של אסיף על מכונו.

ש ו ט

השופט י' אלרון:

1. אף אני מסכימ לאמור בחווות דעתו של השופט י' עמית באשר לדחית ערעורו של ראווני בע"פ 787/78 על הכרעת הדין כמו גם באשר לקבלת ערעור המדינה בע"פ 775/77 על קולת גזר הדין בעניינו של ראווני.

יחד עם זאת, אני חולק על עמדתו של השופט י' עמית אשר קיבל את ערעור המדינה בע"פ 6928/69 וסביר כי שהרשי את אסיף בעבירה של קשרת קשר למטרה אסורה, לפי סעיף 500(7) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

2. עמדתו של השופט י' עמית מבוססת על קביעתו, בפסקה 54 לחווות דעתו, לפיה אסיף העמיד את רכבו מחוץ לשער האחורי של היישוב בידעה שחבריו יעשו בו שימוש פלילי. לטעמי, חומר הראותינו אינו מאפשר לקבוע זאת באופן חד משמעי.

אף אם קיבל את המסקנה שאסיף התיר לראווני להשתמש ברכבו (דבר אשר לא נקבע באופן חד משמעי בהכרעת דין של בית משפט קמא) איyi סביר כי מודעותו של אסיף לכך שהשימוש ברכב על ידי ראווני נועד לצורן השגת מטרה אסורה הוכחה מעלה לספק סביר. לטעמי, אין די בראיות הניסייבות שהוצעו כדי לבסס תשתיית ראייתית מספקת לצורן הרשותו של אסיף בעבירה זו.

כך, העובדה שאסיף החנה את רכבו מחוץ לשער האחורי של היישוב יד בנימין, בהתאם להוראת חברי האלמונים, אף שהיא בגין התנהגות חשודה, אינה מלמדת בהכרח על ידיעתו כי יעשה שימוש ברכב למטרה אסורה. במצבו בפסקה 46 לחווות דעתו של השופט י' עמית, אסיף העיד בבית המשפט כי על אף שהבין שחנויות הרכב במקום זה תהיה נוחה לחבריו, הוא לא חשב "מה מתכוונים לעשות איתו" (עמ' 29 לפוטווקול). עדות זו לא נסתרה.

בנוסף, העובדה שאסיף לא נשא עמו טלפון נייד בנסיעה זו, כמו גם העובדה שאסיף הסיר את מדבקות הרכב לאחר מעשה, אין מוכחות לטעמי, בוודאות הנדרשת לצורן הרשעה בפליליים, תיאום מוקדם בין אסיף לראווני ואף אין מלמדות בהכרח על התנהגות מפלילה קודמת לביצוע העבירה, כנדרש לצורן הרשעה בעבירה זו.

השופט י' עמית ביקש לראות בשתייקתו של אסיף בחיקירתו "נדבן נוספים" התומך בהרשותו. בנויגוד לכך, אני סבור, כי בית משפט קמא, כי שלא הוצגה תשתיית ראייתית שבכוונה להפليل את אסיף, לא ניתן לראות בשתייקה בחיקירה שלעצמה את החיזוק הראייתי הנדרש להרשעה.

4. מטעמים אלו, איyi סביר כי התקיים אצל אסיף היסוד הנפשי הנדרש להרשותו זו בעבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע, לפי סעיף 498(א) לחוק, הן בעבירה של קשר למטרה אסורה, לפי סעיף 500(7) לחוק, ועל כן אני מצטרף לדעתו של חברי השופט ד' מינץ לפיה אין להתערב בהכרעת דין של בית משפט קמא אשר זיכה את אסיף מהעבירות שייחסו לו בכתב האישום.

הוחלט, פה אחד, לדחות את ערעורו של ראובני על הכרעת הדין המרשיעה (ע"פ 18/787) ולקבל את ערעור המדינה על גזר הדין (ע"פ 18/775), כך שתקופת המאסר לרצוי בפועל תעמוד על חמש וחצי שנים.

ברוב דעתות (השופטים ד' מינץ' ו-י' אלרון) הוחלט לדחות את ערעור המדינה על זיכוי של אסראף (ע"פ .(6928/17).

ניתן היום, ה' באלוול התשע"ח (16.8.2018).

שפט

שפט

שפט